

**Biedrība,
kur jaunieši
visu dara
paši**

3. lappusē

**Novados
iedegas
Ziemassvētku
egles**

4. lappusē

**Līvānu novada
bērniem plašs
piedāvājums
talantu attīstība**

6., 7. lappusē

Sprindžu ģimene no Galēnu pagasta kopā ar Valsts prezidentu iedēdza Ziemassvētku egli

Sandra un Arvids Sprindži kopā ar saviem bērniem Ervinu, Agitu, Egilu un Ivitu no Riebiņu novada Galēnu pagasta 11. decembrī bija to Latvijas ģimeņu vidū, kuras, turpinot iedibināto tradīciju, kopā ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu un viņa dzīvesbiedri Daci Seisumu svinīgi iedēdza Ziemassvētku egli Rātslaukumā.

«Kad uzzinājām par aicinājumu braukt pie prezidenta, visiem bija tikai viens jautājums — kāpēc tieši mēs? Pagastā un novadā ir desmitiem ģimeņu, kas būtu pelnījušas šādu prieku un pagodinājumu, bet brauksim mēs!» atcerējās mamma Sandra to brīdi, kad uzzināja, ka Valsts proklamēšanas gadadienas svinībās visa novada ļaužu priekšā ticis paziņots — Sprindžu ģimene brauks uz Rīgu pie prezidenta. It īpaši mazajiem bijušas lielas acis no pārsteiguma un pēc tam nepacietīgi skaitītas dienas līdz svarīgajam notikumam. Sandra atzīst, ka vairākkārt pa šo laiku aizdomājusies par tīri filozofiskām lietām — par ģimeni, bērniem, darbu, par laimi. Nejutāmies, ka ar kaut ko īpašu būtu izpelnījušies citu ģimeņu vidū, viņa bilst.

Pasākums Rīgā bija nolikts uz pulksten 16.00 pēcpusdienā, tāpēc rīta cēliens aizvadīts pošoties, frizējoties un bērniem degot nepacietībā — kā tur īsti būs. Bet bija labi. Pēc atgriešanās Sandra «Novadniekam» pastāstīja, ka izjūtas esot ļoti jaukas. «Mazliet nogurums, jo atbraucām mājās vēlā vakara stundā, bet sirsniņās tik patīkamas emocijas. Valdīja jauka un nepiespiesta atmosfēra, visapkārt smaidīgi un priecīgi ļaudis. Prezidenta kungs jau sākumā visus aicināja justies brīvi, varējām parunāties gan ar viņu, gan Daci Seisumas kundzi. Bez oficiālajam protokola fotogrāfijām bija iespēja iemūžināt sevi mazliet brīvākā atmosfērā, arī mūsu ģimenes meitenēm būs jauka fotogrāfija kopā ar prezidenta kundzi.»

Sarīkojumā katrai ģimenei tika pasniegtas dāvanas. Arī Sprindžu ģimene saņēma ļoti lielu un īpaši noformētu konfekšu kārbu un gadskārtu monētu no sudraba, ko vecāki uzskata par brīnišķīgu piemiņas velti.

Turpinājums 5. lappusē.

● Vairāki desmiti kuplu un spēcīgu ģimeņu no visiem Latvijas nostūriem pagājušajā ceturtdienā, 11. decembrī, devās uz Rīgu, lai piedalītos tradicionālajā pasākumā — Ziemassvētku egles iedegšanā pie Valsts prezidenta Andra Bērziņa. Uzaicināto vidū bija arī Sandras un Arvida Sprindžu ģimene no Riebiņu novada Galēnu pagasta. Attēlā vidū Valsts prezidents Andris Bērziņš ar kundzi Daci Seisumu kopā ar Sprindžu ģimeni — (no kreisās) vecāki Arvids, Sandra, viņu bērni Egils, Ivita, Agita un Ervīns. Foto no Valsts prezidenta kancelejas

Līdz preses abonēšanas
2015. gadam
kampaņas beigām
palikušas divas nedēļas.
NENOKAVĒJIET!

Abonējiet
"Novadnieku" un
saņemiet dāvanā
KALENDĀRU.

ZIŅAS

Apvienotās novadu civilās aizsardzības komisijas sēde

Pagājušajā trešdienā, 10. decembrī, Preiļu novada domē notika Preiļu, Riebiņu, Aglonas un Vārkavas novadu apvienotās civilās aizsardzības komisijas sēde.

Komisijas protokolists un atbildīgais par civilās aizsardzības jautājumiem Preiļu novada domē Jānis Laizāns pastāstīja, ka komisijas, kurā darbojas 13 dalībnieki, sēdes atbilstoši nolikumam notiek reizi gadā. Taču tās var tikt sauktas nepieciešamības gadījumos arī ātrāk, kā tas, piemēram, noticis šovasar sakarā ar Āfrikas cūku mēra izplatīšanos Latgalē. Komisijā darbojas ne vien pašvaldību, bet arī citu institūciju pārstāvji — Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Valsts policija, Zemessardze, SIA «Preiļu slimnīca», SIA «Preiļu saimnieks», Pārtikas un veterinārā dienesta Dienvidlatgales reģionālā pārvalde, akciju sabiedrība «Latvijas autoceļu uzturētājs», akciju sabiedrība «Sadales tīkls», Dienvidlatgales virsmežniecība.

Sēdes darba kārtībā bija vairāki temati, kuros tika atsvaidzinātas zināšanas. Ar jaunumiem iepazīstināja Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona brigādes Preiļu daļas komandieris Rolands Sluka: Pašvaldības civilās aizsardzības komisijas tiesiskais statuss, struktūra, uzdevumi, tiesības un organizācija; Pašvaldības civilās aizsardzības plāns; Civilās aizsardzības mācības, to veidi, organizēšanas posmi un uzdevumi; Ārkārtējās situācijas (civilās aizsardzības materiāli komisijām); Civilās aizsardzības sistēma valstī, Eiropas Savienībā un NATO; Katastrofu pārvaldīšana.

Komisijas dalībnieki atzina, ka informācija bija apjomīga, ar to jāiepazīstina arī novadu iedzīvotāji.

Preiļos par apkuri vismazāk maksā siltināto namu iemītnieki

Aprēķini par patērēto siltumenerģiju liecina, ka vismazāk maksā siltināto namu iedzīvotāji, informē SIA «Preiļu saimnieks» sabiedrisko attiecību speciāliste Inese Šņepste.

SIA «Preiļu saimnieks» apkopotā informācija rāda, ka novembrī vidējā maksa par apkurināmās platības vienu kvadrātmetru iedzīvotājiem, kuri siltumenerģiju saņem no Liepu, Celtnieku un Pils ielas katlumājām, ir 1,021 eiro par kvadrātmetru (ar PVN), bet siera rūpnīcas mikrorajona iedzīvotājiem — 1,03 eiro par kvadrātmetru. Jāņem vērā, ka dabas gāzes cena novembrī bija nemainīga, līdz ar to arī kopējais siltumenerģijas tarifs saglabājies iepriekšējais — 55,07 eiro par megavatstundu (bez PVN).

Siltinātās mājas patērē pat divas reizes mazāk siltumenerģijas, salīdzinot ar tehniski un konstruktīvi līdzīgām, bet nenosiltinātām mājām. Piemēri ir nams Rēzeknes ielā 32 — 0,291 eiro par kvadrātmetru un nams siera rūpnīcas mikrorajonā Daugavpils ielā 72 — 0,19 eiro par kvadrātmetru.

Akciju sabiedrības «Latvijas Gāze» prognozes liecina, ka decembrī dabas gāzes cena varētu nedaudz sarukt. Tādā gadījumā apkures tarifs decembrī būs zemāks.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Latgales pašvaldības sadarbojušās ar Krievijas izlūkdienestiem saistītām NVO

Satversmes aizsardzības birojs konstatējis, ka izlūkdienesti Krievijā nereti strādā zem valsts, pašvaldību, uzņēmumu un nevalstisko organizāciju piesēgā. Savukārt viena no šīm organizācijām par saviem sadarbības partneriem sauc divas Latgales pašvaldības, vēsti Latvijas Televīzijas raidījums «de facto». Vasaras un ziemas skolas par Krievijas ārpolitikas un drošības jautājumiem, žurnālistu preses braucieni uz Krieviju, zinātniskās konferences — tie ir tikai daži no pasākumiem, ko organizē četras Krievijas nevalstiskās organizācijas: Kalniņģradas sabiedrisko politisko pētījumu centrs «Rusiskā Baltika», Sanktpēterburgas «Starptautiskās un reģionālās politikas centrs», «Krievijas — Baltijas mediju centrs» un «Krievijas Stratēģisko pētījumu centrs». Satversmes aizsardzības biroja vērtējumā «šīs organizācijas izmanto kā platformas Krievijas specdienestu aktivitātēm». Izlūkdienesti tajās dibinot kontaktus ar Latvijas pārstāvjiem, lai vēlāk notiekošo virzītu lielajai kaimiņvalstij izdevīgā virzienā. «Krievijas — Baltijas mediju centrs» par saviem sadarbības partneriem sauc arī divas pašvaldības Latgalē. Viena no tām Rēzekne. Rēzeknes pilsētas domes sabiedrisko attiecību speciāliste Sanita Aizupiete gan norāda, ka «tas bija pirms gadiem diviem, pat senāk. Viņi rīkoja šeit mediju konferences. Jau otro gadu nav.» Vairāki pasākumi notikuši arī Daugavpilī — gan kino skatīšanās, gan žurnālistu dalība tūrisma konferencē. Tomēr Daugavpils domē sākumā nespēj atcerēties, kādā veidā būtu notikusi sadarbība ar «Krievijas — Baltijas mediju centru». Nelīdz ieskatīšanās arī organizācijas mājas lapā. «Es tiešām nevaru komentēt. Nekādu līgumu mums nav!» pārsteigta par sadarbību ir Daugavpils pilsētas domes sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Inese Andiņa. Vēlāk, parunājoties ar kolēģiem, Andiņa atceras, ka šīs organizācijas pārstāvji atveduši portāla «gorod.lv» līdzīpašnieki. Portāla saimnieki nenoliedz, ka joprojām sadarbojas ar «Krievijas — Baltijas mediju centru». Taču tā saistību ar Krievijas izlūkdienestiem sauc par «absurdu». Tomēr tieši šī centra vadītājs Igors Pavlovskis ir aktivists, Kremliņ pietuvinātais polittehnologs Modests Koļerovs iekļauti «melnajā sarakstā». Viņiem pēc «gorod.lv» organizētās vizītes Latvijā iebraukšana šeit ir liegta. Turklāt pēc Daugavpils uz pasākumu Rīgā Koļerovs bija ieradies ar Saeimas dienesta automašīnu, kas toreiz vēl bija reģistrēta uz frakcijas «Saskaņas centrs» vārda. «Krievijas — Baltijas mediju centrs» sadarbojas arī ar «Baltijas forumu». Tā prezidents ir «Saskaņas» politiķis Jānis Urbanovičs. Savukārt viņa partijas biedrs Igors Pimenovs («Saskaņa») isi pirms pārkāpumu vākšanas par krievu kā otru valsts valodu piedalījās «Rusiskā Baltika» rīkotajā pasākumā. Tā galvenais jautājums toreiz bija — vai krievu kultūra un valoda ir iespēja vai problēma Baltijas valstīs? Krievijas izlūkdienestu iespēju kontaktēties ar Latvijas valsts piederīgajiem dažādās jomās piemin arī Satversmes aizsardzības birojs.

Kas mainījās pēc VID aktivitātēm autoservisos

Pēc šajā pusgadā īstenotās Valsts ieņēmumu dienesta akcijas, mēģinot samazināt ēnu ekonomikas īpatsvaru autoservisa pakalpojumu nozarē, šeit darbinieku algas īsā periodā cēlušās par astoņiem procentiem, svētdien ziņoja Latvijas Televīzijas raidījums «de facto». Saskaņā ar VID sniegtajiem datiem, šajā laikā aptuveni 1700 komersantu ir precizējuši savas nodokļu deklarācijas, un katram nodarbinātajam alga pieaugusi par 53 eiro (bruto). Savukārt no jauna reģistrēti ap 350 komersantu, un VID lēš, ka tie varētu būt iznākuši no pilnīgi melnā pakalpojumu tirgus zonās. Bet vēl ir apmēram 800-900 uzņēmumi, kuri VID redzeslokā ir palikuši, kuri nav mainījuši legālās algas vai mainījuši tikai simboliski — par dažiem eiro.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), žurnālistiem — 65307058.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(otrdien, piektdien).

Bungas spēj pārspēt visu orķestri, bet nespēj to aizvērt.

Nākamā gada budžets iespaidos ikvienu Latvijas iedzīvotāju

Nākamā gada valsts budžeta projekts ir maksimāli izstrādāts tā, lai katrs Latvijas iedzīvotājs būtu ieguvējs, ceturtdien, 11. decembrī, uzrunājot Saeimu, sacīja Ministru prezidente Laimdota Straujuma. Premjerministre norādīja, ka šis ir sociālās un nacionālās drošības budžets, kas iespaidos ikvienu Latvijas iedzīvotāju.

«Ja salīdzinām valsti ar cilvēka organismu, tad valsts budžets ir mugurkauls, kas satur kopā — līdzsvarā visu valsts darbības ikdienas mehānismu,» puda Straujuma, piebilstot, ka budžeta projekts izstrādāts tā, lai valsts darbības organisms būtu rīcībspējīgs un efektīvs.

Straujuma gan akcentēja, ka visas vēlmes uzreiz dzīvē nekad nav iespējams apmierināt, bet, atceroties par augstākā mērķiem, vienmēr ir iespējams soli pa solim uzdevumus sasniegt. Viņa puda cerību, ka «mēs visi sev atgādāsim par fiskālo disciplīnu, par darbu pēctecību un par saskaņotu valsts izaugsmi».

Būtiski uzdevumi ir ēnu ekonomikas apkarošana, tiesu sistēmas reformas, izglītības un veselības sistēmu pilnveidošana, pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likuma izstrāde un citi valsts attīstībai

svarīgi jautājumi. «Tos pēc iespējas labāk īstenojot, mēs varam nodrošināt Latvijas un ikvienas ģimenes, ikviena cilvēka labklājības celšanu,» sacīja politiķe.

Vienlaikus valdības vadītāja puda, ka finansējuma pieaugumu izjutīs visas nozares. «Šoreiz mums bija iespējams izskatīt papildus 240 miljonu eiro sadalījumu nākamā gada budžetā. Tie iekļauj gan pagājušajā gadā pieņemtos lēmumus par papildu finanšējumu, gan jaunās politikas iniciatīvas 133,2 miljonu eiro apmērā, gan citus prioritāros papildu pasākumus 46,5 miljonu eiro apmērā,» skaidroja Straujuma.

Viņa atgādināja, ka nākamgad minimālo algu paredzēts palielināt no 320 uz 360 eiro. Tas esot viens no veidiem, kā īstenot valsts stratēģisku attīstības mērķi — mazināt iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzību. Savukārt no 2016. gada paredzēts ieviest diferencēto neapliekamo minimumu.

«Darba samaksa tiks paaugstināta kultūras, veselības aprūpes, zemāko instanču tiesu, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas darbiniekiem, nodrošināti asistentu pakalpojumi personām ar invaliditāti — tie ir tikai daži piemēri no iekasēto nodokļu pārdales publiskajā sektorā zemāk atalgojamiem darbiniekiem,» sacīja valdības vadītāja. Viņa arī akcentēja, ka cilvēkiem ir jājūtas droši un stabili savā zemē un arī

sociālā drošība ir viena no nacionālās drošības būtiskākajām sastāvdaļām. Tādēļ ir paredzēts palielināt finansējumu Veselības ministrijai valsts pamatfunkciju īstenošanai par 31,1 miljonu eiro. Šie līdzekļi tiks novirzīti pacientu līdzmaksājumu samazināšanai, zemāk atalgo gto medicīnas darbinieku algu paaugstināšanai, kompensējamiem medikamentiem, ambulatorās veselības aprūpes rindu mazināšanai un stacionāro pakalpojumu palielināšanai.

Drošība ir arī aizsardzība, teica politiķe, piebilstot, ka nacionālā drošība arī nosaka valsts stabilitāti, tā dod pamatu labklājībai un investīcijām. Viņa arī sacīja, ka nodokļu politikas jomā valdība piedāvā paredzamu, skaidru nākotni. «Bez iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes samazināšanas no 24% uz 23% valdība nepiedāvā veikt citas būtiskas nodokļu likmju izmaiņas. Jaunās valdības deklarācija ir vērsta nevis uz nodokļu likmju celšanu, bet uz nodokļu iekasēšanas uzlabošanu,» teica Straujuma.

Arī finanšu ministrs Jānis Reirs šo budžetu nodēvējis par nacionālās un sociālās drošības budžetu, kas vērstus uz nevienlīdzības mazināšanu un drošības stiprināšanu.

Kā ziņots, Saeima 11. decembrī apstiprināja nākamā gada valsts budžeta projektu pirmajā lasījumā.

Labas ziņas patērētājiem — stājās spēkā jauni noteikumi par pārtikas produktu marķēšanu

13. decembrī spēkā stājās Eiropas Savienības (ES) regula par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem. Uzturvērtības marķējumā obligāti jānorāda enerģētiskā vērtība un tauku, piesātināto taukskābju, ogļhidrātu, cukuru, olbaltumvielu un sāls daudzums, aģentūru LETA informēja Zemkopības ministrijā (ZM).

Regula 2011. gada decembrī ieviesta, lai uzlabotu patērētāju iespējas iegūt labāk salasāmu informāciju par uzturā lietoto pārtiku. Regulas ieviešanai bija paredzēts trīs gadu pārejas periods, kas beidzas šogad, atgādina ZM.

Izmaiņas pārtikas produktu marķējumā attiecas uz visiem pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmumiem, kas sniedz informāciju patērētājiem. Sākot ar 13. decembri, obligāti jāizmanto marķējums vai iepakojums, kas atbilst jaunās regulas prasībām. Regulā ir noteikts, ka atļauts iztirgot tikai tos pārtikas krājumus, kuri laisti tirgū vai marķēti pirms 13. decembra un kuri marķējumā norādītā informācija neatbilst regulas prasībām. Tas attiecas tikai uz pārtikas produktu

krājumiem, bet neattiecas uz pārtikas produktu etiķešu un iepakojumu krājumiem.

ZM vērs arī uzmanību, ka no 2016. gada 13. decembra uzturvērtības marķējums būs obligāts, bet, ja pārtikas aprītē iesaistītais uzņēmums uzturvērtības marķējumu vēlās sniegt brīvprātīgi, tad no šodienas uzturvērtības marķējumā obligāti jānorāda šāda informācija: enerģētiskā vērtība un tauku, piesātināto taukskābju, ogļhidrātu, cukuru, olbaltumvielu un sāls daudzums.

Tāpat kā patlaban spēkā esošajos normatīvajos aktos, arī regulā noteikts, ka patērētājus nedrīkst maldināt par produkta raksturu, identitāti, īpašībām, sastāvu, daudzumu, derīgumu, izcelsmi un ražošanas un izgatavošanas veidu, atzīmē ZM.

Savukārt biedrības «Gluten-Free Experts» vadītāja Irina Rubičička norāda, ka regula paredz, ka pārtikas ražotājiem marķējumā obligāti jānorāda arī 14 alergēni. Uz iepakojuma obligāti jānorāda labība, kas satur lipekli, t.i., kviešus, rudzus, miežus, auzas, speltas kviešus un citu kviešu veidus. Jāatzīmē vēzveidīgus un to produkti, olas, zivis, zemesrieksti, sojas pupas, piens, rieksti, selerijas, sinepes, sezama sēklas un to produkti. Tāpat jānorāda sēra dioksīds un

sulfiti, ja to koncentrācija pārsniedz 10 miligramus kilogramā vai 10 miligramus litrā kopējā sēra dioksīdā. Marķējumā obligāti jābūt atzīmēti arī lupīnai, gliemjiem un to produktiem, norāda biedrības pārstāve. Kā skaidro biedrība, šos produktus ir svarīgi atzīmēt, jo Latvijā ir ļoti daudz cilvēku, kuri cieš no pārtikas alerģijām — līdz 20% no visiem zidaiņiem attīsta kādu pārtikas alerģiju agrīnos dzīves gados. Pēc «Gluten - Free Experts» aprēķiniem, Latvijā ir līdz 5000 celiakijas slimnieku.

«Ja ar riekstu vai olu alerģiju vēl var tikt galā, lasot produkta sastāvdaļas, tad glutēns ir slēptais ienaidnieks — glutēnu izmanto, piemēram, dažādu e-vielu ražošanā, un tad katram pacientam ir jāsaprot pārtikas tehnoloģijas, lai atšķirtu, ko viņš drīkst un ko nedrīkst ēst. Regula uzdod ražotājam skaidri norādīt marķējumā: «glutēnu saturoša e-viela Nr.XX,» skaidro biedrības pārstāvji. Daudzās pasaules valstīs tiek ražoti pārtikas produkti, kuri ir brīvi no glutēna — «gluten-free». Ik gadu šī niša kļūst plašāka. Arī Latvijā sāk parādīties saldumi ar uzrakstu «Nesatur glutēnu». Taču tikai daži no ražotājiem spēj šo faktu pierādīt, piebilst biedrība.

Plāno samazināt ģimnāzijas statusa iegūšanai nepieciešamo skolēnu skaitu

Izm sagatavojusi grozījumus attiecīgajos Ministru kabineta noteikumos, kas paredz, ka republikas pilsētās, izņemot Rīgu, ģimnāzijas statusa iegūšanai un saglabāšanai minimāli nepieciešamais skolēnu skaits 10.-12.klasē tiktu samazināts no 250 līdz 180 skolēniem, bet citās administratīvās teritorijās — no 150 līdz 120 skolēniem.

Kā skaidro IZM, šāds ierosinājums radies, jo vairākām valsts ģimnāzijām ir grūtības saglabāt minimāli nepieciešamo izglītojamo skaitu 10.-12. klasē, vienlaikus neuzņemot mācībām valsts ģimnāzijā nepieciešami sagatavotus izglītojamus, kuru dēļ valsts ģimnāzijas abiturienti (kopumā) valsts centralizētajos eksāmenos nespēj uzrādīt valsts ģimnāzijai noteiktos noteikto minimālo zināšanu līmeni — vismaz par 10% augstāku novērtējumu nekā valsts vidējais novērtējums centralizētajos eksāmenos. Minētā problēma esot īpaši aktuāla plānošanas reģionu teritorijās. Grozījumi nepieciešami, lai līdzsvarotu

valsts ģimnāziju iespējas saglabāt iegūstamās izglītības kvalitāti un vienlaicīgi nodrošināt reālajām valsts ģimnāzijām iespējām atbilstoši noteiktu minimāli nepieciešamo izglītojamo skaitu, uzsvēra IZM.

Tāpat grozījumi noteiks, ka ģimnāzijas statusu izglītības iestāde varēs iegūt, ja tā īsteno vismaz divas vispārējās vidējās izglītības programmas, no tām vismaz vienu matemātikas, dabaszinātņu un tehnikas virzienā.

Izglītības iestādēm, kuras pretendē uz ģimnāzijas statusu, arī tiks noteikts pienākums pašvaldību vai valsts līmenī aktīvi iesaistīties valsts izglītības politikas un izglītības attīstības stratēģijas veidošanā — valsts pārbaudījumu vērtēšanā, izglītības satura izveidē un mācību literatūras izvērtēšanā.

Tāpat, ievērojot valsts ģimnāziju vadošo lomu un funkcijas pedagogu tālākizglītības un metodiskā centra darbības (plānošanas reģionā) īstenošanā, kā papildu kritērijs

valsts ģimnāzijas statusa iegūšanai un saglabāšanai tiktu ieviesta valsts ģimnāziju izglītojamo vidējā rezultāta valsts centralizētajos eksāmenos minimāli nepieciešamā 5% starpība ar attiecīgā plānošanas reģiona vispārējās izglītības iestāžu izglītojamo vidējo rezultātu eksāmenos.

Izskatītie grozījumi precizē arī valsts ģimnāziju funkcijas pedagogu tālākizglītības un metodiskā centra darbības īstenošanā plānošanas reģionā. Tas nozīmētu, ka izglītības iestādēm būtu jāsniedz metodiskais atbalsts izglītības procesa organizēšanā pedagogijas un skolvaldības jautājumos vispārējās izglītības iestādēm un pedagogiem, jānodrošina ģimnāzijas bibliotēkā esošās informācijas un literatūras pieejamība izglītojamajiem un pedagogiem, jāatbalsta izglītojamo sadarbība zinātniskās pētniecības jomā valsts un starptautiskā līmenī, kā arī jāorganizē pedagogu profesionālās kompetences pilnveide vispārējās izglītības iestāžu pedagogiem.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Preiļu jauniešiem ir sava biedrība – Preiļu alternatīvās kultūras atbalsta centrs

Jau sešus gadus Preiļos darbojas Preiļu alternatīvās kultūras atbalsta centrs – PAKAC –, kurā brīvprātīgi darbojas atraktīvi un ideju pilni jaunieši ar mērķi dažādot kultūrvidi Preiļos, rīkojot dažādus kultūras pasākumus, un uzlabot jauniešu brīvā laika pavadīšanas kvalitāti. “Preiļu NVO” rīkotajā konkursā ar titulu “Gada brīvprātīgais” pagodinātais PAKAC valdes loceklis Justs Ribinickis intervijā stāsta, kā jaunieši labprātāk izvēlas pavadīt brīvo laiku un kāpēc viņiem ir svarīgi apdzīvot savu ēku Liepu ielā 2a.

— Līdz cik gadiem skaitās jaunieši? Eiropā jaunieši ir līdz trīsdesmit gadiem.

— Jāpadomā. Man liekas, ka jaunieši ir līdz divdesmit septiņiem gadiem. Es nezinu, vai gribētu sevi saukt par jauniešu trīsdesmit gados, bet varbūt arī jā. PAKAC ir jauniešu māja, bet es gribētu, lai šeit nāk ne tikai jaunieši. Uz Imanta Dakša koncertu nebija ļoti daudz cilvēku, jo daudzi jaunieši nezina, kas ir Imants Daksis, lai gan man viņš patīk un arī publikai patīk. Bija atbraukuši cilvēki gados no tuvākajām pilsētām. (Imants Daksis – 1983. gadā dzimis dziesmu autors un komponists, kļiedzošā folka, akustiskās tehnomūzikas un šamaniskās popmūzikas pamatlicējs un vienīgais pārstāvis Latvijā. Dziesminieks darbojies vairākos muzikālajos projektos, taču pazīstams kā solomākslinieks.)

— Kāda veida pasākumi vēl šeit notiek?

— Filmu vakari sen mums nav bijuši, jo visi jaunieši grib redzēt filmas, kas Holivudā ieņēmušas pirmās vietas, bet neko tādu nevaram rādīt, jo neesam kino- teātris. Mēs varētu rādīt īsfilmas, latviešu un ārzemju. Diemžēl īsfilmas daudziem neinteresē. Projekts “50 jautājumi” kļuvis ļoti populārs – zvana un piesakās cilvēki, kuri grib atnākt parunāt ar jauniešiem. Mums ir akustiskās piektdienas, nesen uzstājās jauniešu grupa “RAVEL BAND”, divi no viņiem ir biedrības biedri, kuri šeit mēģina un apdzīvo māju. Malači! Tā pašreiz ir vienīgā jauniešu apvienība Preiļos. Šeit ir ideju māja. Jaunieši var parādīt sevi publikas priekšā. Ja es pats spēlētu, arī labprāt uzspēlētu publikai. Divreiz nedēļā jaunieši šeit nāk mācīties ģitārspēli. Pagājušajā gadā bija ģitāru ansamblis. Muzikālu cilvēku ir daudz. Un tad ir skaļās mūzikas vakari *Crazy Fridays*, didžeju konkursiņš *Dj Competition*, uz kuru atbrauc no citurienes arī vienkārši tāpat uzspēlēt. Nesen notika *stand up comedy* vakars, visi bija vienkārši sajūsmā. Ar Preiļu novada domes jaunatnes lietu speciālisti Santu Ancāne rīkojam kopīgus pasākumus.

— Kā atrodāt māksliniekus,

● Novembra beigās Preiļu novada jauniešu informācijas punkts (JIP) un PAKAC rīkoja tikšanos ar skolu jauniešiem, lai iepazīstinātu ar šo jauniešu organizāciju darbību un mudinātu viņus būt vēl aktīvākiem un piedalīties pasākumu organizēšanā un lietderīgi pavadīt brīvo laiku. Attēlā no kreisās PAKAC valdes loceklis Justs Ribinickis, Preiļu novada domes jaunatnes lietu speciāliste Santa Ancāne, PAKAC biedri Aivis Sudniks, Ervins Mainulis un Rūta Pastare.

kurus aicināt?

— Viņi paši mūs atrod, arī ārzemju viesi. Tagad arī ir piedāvājumi, bet lielākā problēma ir ar naudu. Viņiem nevajag nopelnīt, viņiem vajag ceļa naudu, ar ko atbraukt un aizbraukt. Otrajā stāvā parasti grupas paliek pa nakti. Ieeja pasākumos ir par ziedojušiem. To gan kontrolējam.

— Preiļos ir daudz “alternatīvās kultūras” piekritēju, kuriem interesē šāda veida pasākumi?

— Šeit ir gaidīti visi jaunieši. Ir bijuši arī speciāli smagās mūzikas vakari. Nesen bija “Green Novice” koncerts, tieši alternatīvā mūzika, folkroks. Bet nevar jau visiem izpatikt. Ir arī tādi cilvēki, kuri iet blakustelpā un dzer tēju, viņiem vajag tikai sēdēt un parunāties, viņiem pat neinteresē, kas te notiek. Vislielākais apmeklētāju skaits vienā vakarā ir simtu septiņdesmit, cilvēki stāvēja ārā.

Alkoholu šeit nelieto. Ir ļoti viegli saprast un atklāt, kurš cilvēks nāk ar pudeli aiz jakas. Mums nav apsardzes, bet paši kontrolējam to, kas šeit notiek. Pasākumu laikā ik pa laikam izeju un paskatos, kas notiek ārā. Visu darām brīvprātīgi, arī pēc pasākumiem paši sakopjam apkārtni.

— Cik bieži rīkojat pasākumus?

— Minimums ir divi trīs pasākumi mēnesī. Netaisām pasākumus katru piektdienu, jo neesam nekāds klubs vai bārs, kas ar to

pelna naudu. Mums tas viss notiek sava priekā pēc. Savus pasākumus ielieku, kad man ir brīvs datums, jo Preiļos esmu reti, dzīvoju, mācos un strādāju Rīgā. Man pašam gan ir maz laika, bet PAKAC biedriem ir ļoti daudz *Skype* sapulču. Visi divdesmit biedri no galvas zina, kad tās notiek, jaunieši jau paši ir aktīvi. Biedrības valdē darbojos es, Uģis Vilcāns un Edgars Vilcāns. Katrs maksā arī biedra naudu, tā sanāk, ka, darot labu, vēl par to paši maksājam. Bet mums ir ļoti daudz sponsoru – mūsu lielākais atbalstītājs ir “Express Pizza” Evijas Kotānes vadībā, SIA “Celmēni ASK” Kristīne Ruča un daudzi citi. Vēl ir tādi, kas piezvana: krēslus un galdu vajag? Jā, protams, vajag! Viss šeit ir pašu sagādāts.

— Cik sen PAKAC darbojas?

— Biedrība PAKAC dibināta 2008. gadā. Iniciators izveidot šādu biedrību bija mans brālēns Uģis Vilcāns, kurš to visu arī aizsāka. Viņš arī meklēja vietu, kur nākt jauniešiem atpūsties, sākumā tika piedāvāta vecā bibliotēka, taču tur tuvumā ir dzīvojamās mājas un trokšņot naktis nevajadzētu. Tā jauniešiem tika māja Liepu ielā 2a, kur atrodamies tagad. Iepriekš šeit remontēja motociklus, viss bija ar eļļu. Jaunieši visu ir iekārtojuši savām rokām.

Kā biedrība mēs nepastāvētu, ja nebūtu Preiļu novada domes. Mūsu ēku uztur pašvaldība, kas

apmaksā visus komunālos maksājumus, elektrību, ūdeni, internetu un visu pārējo. Vienīgais, ko mēs paši maksājam, ir par signalizāciju. “LMT Latvija” izsludināja konkursu, kur biedrības, organizācijas, nodibinājumi varēja pieteikties. Mēs piedalījāmies, dabūjām balvu un ieguvām signalizāciju. Tas ir ļoti, ļoti būtiski, jo pirms katra pasākuma signalizācija ir ļoti vajadzīga. Telpās stāv aparatūra, un vienreiz jau esam apzagtī. Tāpēc šeit neko neatstājam un pirms un pēc pasākuma mantas vadājam ar savu transportu.

Lielākais projekts bija LEADER, kur iegādāti bungu komplekti, ģitāru pastiprinātāji, mikrofoni, statīvi. Bet ir bijis daudz mazu projektu.

— Kā izdodas atrast laiku projektu rakstīšanai?

— Pirmos projektus rakstīja Uģis, tad arī es, un vēl mums uzrakstīt palīdz Līga Upeniece. Pārsvārā paši rakstām. Ļoti ceram, ka pašvaldība atbalstīs un nākamgad nomainīs visus pārējos logus. Šogad logi ir nomainīti pirmajā stāvā, bija ļoti sapuvuši un krita ārā. Tas ļautu ievērot energoefektivitāti, jo pirms tam nebija jēgas kurināt, pasākumā sēdi un jūti, kā pūš no logiem.

— Jauno mājas lapu *pakac.lv* izstrādājat paši?

— Mums ir jauna mājas lapas versija. Tur ir visa informācija un visas bildes, vecajā lapā viss bija sarežģītāk. Man pašam jaunā patīk labāk. Jaunā vietne tapa pa

naktīm, kad esam izdarijuši savus darāmos darbus. To darām brīvprātīgi un ar to neko nepelnām. Ervins Mainulis ir pasākumu aģentu autors. Visu darām paši – paši bildējam, rakstām, filmējam. Pēc pasākumiem daudzi ātrāk grib noskatīties pasākumu video kanālā *YouTube*. Ļoti daudz strādājam sociālajos tīklos, un mūs var atrast *Facebook*, *Twitter*, *draugiem.lv*, *YouTube*, *SoundCloud*.

— Zinot jūsu aizņemību, kāpēc vēltāt savu laiku PAKACam?

— Tāpēc, ka Preiļos neviens cits neko tādu nedara. Un, ja pats nedarīsi, tad arī neviens cits to nedarīs. Visi jaunieši, kas te darbojas, saprot: ja tu dari pats, tu vari darīt tā, kā tu gribi. Vari pasaukt māksliniekus, kurš tev patīk, un tur neviens nevarēs neko pārnest. Esam vienīgā šāda veida jauniešu organizācija Preiļos, un tas ir skumji, jo nav, ar ko sadarboties. Staigājām pa skolām un stāstījām, ceru, ka jaunieši uzzināja kaut ko vairāk par šo biedrību. Es gribētu, lai kādreiz māja būtu apdzīvota visu dienu un no trijiem līdz astoņiem būtu atvērta.

Cerams, ka kādam šī māja būs vajadzīga. Maz laika man pašam sanāk, bet es daru, domāju kaut ko jaunu. Ir bijuši brīži, kad gribas pateikt: stop!, bet jaunieši zina, ka es nepadošos. Problēma ir, ka jaunieši neatgriežas atpakaļ, bet tā jau ir globāla problēma.

I.Šņepste

Novados iedegtas Ziemassvētku egles

LĪVĀNOS

Jo gads, jo skaistāk un greznāk rotāta ir egle, kas Ziemassvētkos un gadu mijā dāvina svētku izjūtas maziem un lieliem līvāniešiem. Līvānu novada kultūras centra direktores pienākumu izpildītāja Terēzija Rubene teic īpašu paldies SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» darbiniekiem, kas šogad īpaši pacentusies egles rotāšanā. Zaļā skaistule netiek meklēta mežā, jo pilsētas centrā, laukumā pie Līvānu 1. vidusskolas un kultūras nama jau pirms daudziem gadiem iestādītā eglīte ir uzaugusi par kuplu, zaļoksnu koku, kas pirms saulgriežu svētkiem tiek izrotāta.

14. decembrī notika svētku egles iedegšana, kas pulcēja kuplu skaitu līvāniešu, īpaši bērnus. Maģiskos vārdus «Eglīte, iededzies!» klātesošie skandēja kopā ar Līvānu novada domes priekšsēdētāju Andri Vaivodu, kas visiem novēlēja gaišām izjūtām papildītus, harmoniskus svētkus. Ciemos bija ieradusies rūķi no Jēkabpils radošās apvienības «Maska» un Bokas jaunkundze (no grāmatas par Karlsona piedzīvojumiem), kas bērniem atgādināja labas uzvedības normas — teikt paldies par saņemtām dāvanām, neaizmirst vārdu «lūdzu» un tamlīdzīgi. Darbojās arī Sniega māte, solot, ka gadu mijā sniegs tomēr būs. Ar ziemassvētku dzies-

mām uzstājās Līvānu 1. vidusskolas 8. klašu meiteņu vokālais ansamblis Liliānas Zarānes vadībā. Vienlaikus darbojās uzņēmēju tirdziņš, kurā varēja iegādāties vietējo ražotāju izstrādājumus, kā arī visdažādākos mājās tapušos gardumus — piparkūkas, cepumus, žāvētus ābolus un adījumus, izšuvumus, darinājumus no koka.

Svētku noskaņu trešās Adventes svētdienā radīja arī kultūras centrā notikušais grupas «Galaktika» koncerts un vokālās studijas «Spurgaliņas» (vadītāja Skaidrīte Bulmeistere) uzstāšanās.

Pagājušās nedēļas nogalē Līvānu kultūras centrs durvis vēra arī vidējās paaudzes deju kolektīviem, kuri ieradās uz sadanci.

Tajā piedalījās pašu novada «Daugavieši» un Rožupes vidējās paaudzes deju kopa, kuras vada Andrejs Usārs. Viņš arī bija sadanča galvenais organizators. Līvānos uzstājās dejojāji no Skrīveriem, Salacgrīvas, Lēdurgas un Širvintas (Lietuva).

Terēzija Rubene pastāstīja, ka 19. decembrī uz svētritu kultūras centrā tiek aicināti novada seniori, bet 25. decembrī notiks atpūtas sarīkojums. Savukārt Jeršikas kultūras namā, kura vadītāja ir Terēzija Rubene, sākot no 18. decembra, līdzīgi kā iepriekšējos gados notiks Griņeviču ģimenes gatavoto piparkūku izstāde — pārdošana, kura vienmēr piesaista iedzīvotāju uzmanību.

● Līvānu eglīte svētku rotā. Foto: J. Magdaļenoks

● Kopā ar rūķiem rotaļās un spēlēs pie eglītes Preiļos piedalījās daudzi bērni. Ziemassvētku vecītis var būt drošs — viņš tiek ļoti gaidīts.

PREIĻOS

Svētdien, 14. decembrī, Preiļos, Tirdzniecības laukumā, uzstādītā kuplā svētku egle sagaidīja savus pirmos ciemiņus pasākumā «Sanāksim kopā un iedegsim prieku!».

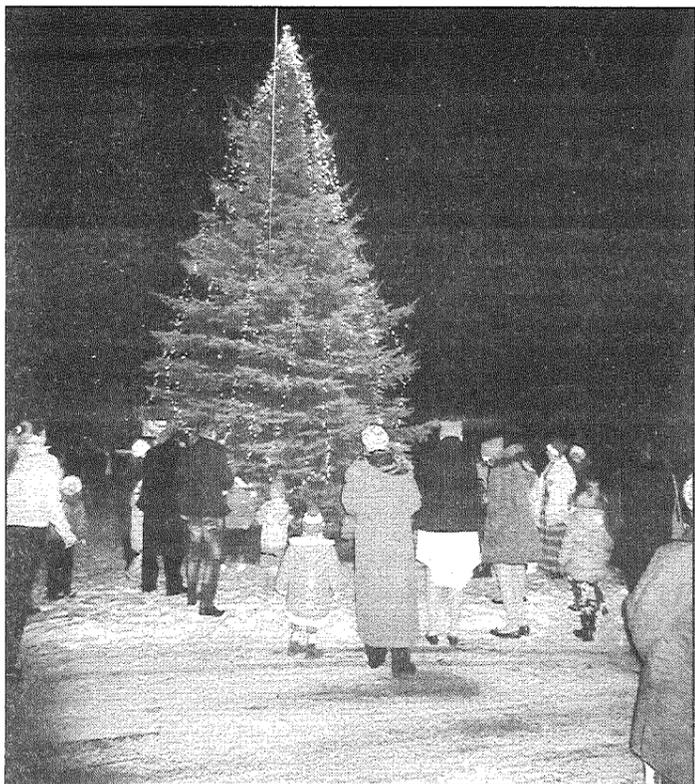
Lielus un mazus preiļiešus, novada ļaudis sagaidīja rūķi — Ogu

rūķis, Riekstu rūķis, Saldumu rūķis, Zaļu rūķis un Smaržu rūķis. Katrs no viņiem vasarā bija parūpējies, lai ziemai būtu veselīgi un gardi kraujumi, ar ko pacienāt eglītes draugus — ogas, ievārijumi, rieksti, zaļu tēju, konfektes.

Egles iedegšanas pasākumu kuplināja Preiļu novada pašdarbnieki — dziedoši, dejojošie un

muzicējošie kolektīvi.

Lai jautrības un labās omas būtu vairāk, ciemiņi bija aicināti ierasties uz pasākumu ar skaistām un īpaši gatavotām cepurēm galvā. Interesantāko skaistāko cepuru īpašnieki saņēma pārsteiguma balviņas, bet, kad ciemiņi un rūķi metā cepures gaisā, eglīte iedegās svētku ugunis.

● Aglonas novada galvenā svētku egle ir kupla un tik augsta, ka zari sniedzas debesis.

AGLONĀ

Arī Aglonā skopo sniega baltumu tagad strauji izkausējis siltais laiks, tāpēc tumšajās dienās un vēl tumšākajos vakaros ļaudim patīkami nolūkoties gaišajās ugunīs, kas rotā novada galveno eglīti.

12. decembrī novada iedzīvotāji, īpaši bērnudārziņi un skolēni, tika aicināti sapostajā eglītē iedegzināt ugunis un pamazām gatavoties Ziemassvētkiem. Tā kā laukā laiks bija visai nemīlīgs, bērni izklaidējās kultūras nama mājīgajās telpās. Vakaru vadīja kultūras darbinieces Dina Staškeviča un Daina Anina. Uzstājās Aglonas vidusskolas pop grupa mūzikas skolotājas Lilitas Valaines vadībā. Svētku dalībnieki minēja mīklas un gāja rotaļās.

Lappusi sagatavoja L. Rancāne un L. Kirillova

● Novietota uz paaugstinājuma, Riebiņu novada galvenā svētku egle ar spožajām spuldzītēm zaros gaiši izceļas uz tumšo debesu fona.

RIEBIŅOS

Pagājušās piektdienas, 12. decembra, novakarē Riebiņos pie novada domes un kultūras nama ēkas priecīgi un jautri tika iedegzināta novada galvenā egle.

No meža atvestā zaļā skaistule ciemata centrā pulcēja daudzus

bērnus un viņu vecākus, lai, kopā dziedot Ziemassvētku dziesmas, ejot rotaļās un klausoties stāstniekus, iedegtu gaisma savos zaros, bet sapulcējušos cilvēku sirdīs radītu gaišumu un mīlestību, ko nes Ziemassvētku gaidīšanas prieks.

Tuvojoties Ziemassvētkiem,

novada iedzīvotāji un viesi tiek aicināti apmeklēt dažādus koncertus un izstādes. Tā Riebiņu novada centrālajā bibliotēkā 20. decembrī skanēs Imanta Kalniņa mūzika, bet Otrajos Ziemassvētkos Riebiņu kultūras centrā ar Ziemassvētku programmu viesosies Igo.

Sprindžu ģimene no Galēnu pagasta kopā ar Valsts prezidentu iededza Ziemassvētku egli

Sākums 1. lappusē.

Sabraukušie ciemiņi sveica Valsts prezidentu Andri Bērziņu nesena jūbilejā un kopīgi noskandēja «Daudz baltu dienu...». Viesiem uzstājās Renārs Kaupers ar dziedājumiem. Koncerts patiešām uzvēdījis Ziemassvētku noskaņu, tāpat kā kuplās un skaisti izrotātās egles ilgi gaidītā iemirdzēšanās Rātslaukumā.

Strādīga, sabiedriska un mīloša ģimene, uz kādām balstās un turpmāk balstīsies Latvijas lauki. Tā par Sprindžiem saka uzrunātie Riebiņu novada domes darbinieki.

Ģimenes galva Arvīds saimnieko zemnieku saimniecībā «Āboltiņi». Viņam visas dienas ir ar darbiem piepildītas, jo saimniecības specializācija ir divās nozarēs — graudkopībā un lopkopībā. Tētis ir īsts zemnieks, kas prot, šķiet, visus darbus, vismaz mazie bērni par to ir droši pārliecināti, jo tētis ir viņu paraugs. Uz pusslodzi Arvīds veic lauksaimniecības konsultanta pienākumus Riebiņu pagastā.

Sandra novada domē ir sociālā dienesta vadītāja. Pienākumu ir daudz un ikdienu pietiekami saspringta, dažādām cilvēku emocijām piesātināta. Pašai brīžiem liekas, ka ir grūti no svešajām problēmām atslēgties. «Laukos cilvēkiem dzīves apstākļi ir smagi. Ne visi var būt veiksmīgi zemnieki, talantīgi uzņēmēji. Kādam varbūt gribas strādāt pavisam vienkāršu algotu

● Spožā egle Rātslaukumā, kuras iedegšanā piedalījās arī galēnieši, tagad priecē gan Rīgas iedzīvotājus, gan galvaspilsētas viesus.

darbu un būt drošam, ka par saņemto atalgojumu pietiks līdz nākamajai algai. Aprīnoju mūsu cilvēku pacietību un izturību.» Sandra ir arī sabiedriski aktīva, piedalās pasākumos, spēlē teātri.

Sprindžu vecākajam dēlam Ervinam ir 16 gadi, viņš mācās Rēzeknes ģimnāzijas 10. klasē.

Mācoties Galēnu pamatskolā, Ervins bieži piedalījies fizikas un ķīmijas olimpiādēs, kas notikušas Rēzeknē. Vide iepatikusies, tāpēc izlēmis vidējo izglītību iegūt tur. Dienas jauniešiem ir piepildītas ne vien ar mācībām, bet arī citām aktivitātēm. Ervins beidzis mūzikas skolu, tagad

dzied kori, dejo, darbojas skolas pašpārvaldē.

Piecpadsmitgadīgā Agita ir Galēnu pamatskolas 9. klases audzēkne. Mamma saka, meitai esot mākslinieces dvēsele, beigusi mākslas skolu Viļānos. Radošums izpaužas ikdienā, Agita vienmēr kaut ko veido,

zimē, noformē. Viņas rokas un izdoma jūtama gan mājās, gan skolā. Meitenei svarīgi, lai vide apkārt būtu gaumīga un sakārtota. Lidz pavasarim Agitai jātiek skaidrībā pašai ar sevi — kur mācīties turpmāk?

Egīlam ir pieci gadi. Puika ir pirmsskolnieks un uzskata sevi jau par gana lielu un nopietnu cilvēku. Iespējams, dienās kļūs par «Āboltiņu» nākamo saimnieku. Viņam patīk kopā ar tēti darboties ap traktoriem, citu tehniku. Lielākā Egīla aizraušanās ir «Lego» konstruktori. Puika, pacietīgi viens pats darboties, uzbūvējot pamatīgas celtnes, tiltus. Nesen, pirms braukšanas uz Rīgu, no klucīšiem izveidojis eglīti. Izdomai neesot robežu.

Mazulītei Ivitai 2. janvārī paliks trīs gadi. Viņa ir vecāku, māsas un abu brāļu luteklīte, kā arī vislielākā draudzene vecmammai. «Es uz dārziņu neiešu, palikšu babas grupiņā,» tāds bijis mazās lēmums. Dienas abām paiet dažādās mājas rūpēs, lasot un klausoties pasakas, kā arī gaidot citus no darba un mācību gaitām.

Sandrai, kad viņa stāsta par saviem bērniem, staro ne vien acis, bet, šķiet, silts starojums nāk no sirds. Viņa lepojas ar savām atvasēm un ir droši pārliecināta, ka bērni dienās būs gudri, laimīgi cilvēki, kas varēs paļauties uz saviem spēkiem, zināšanām un to, ka viņiem ir spēcīga aizmugure — ģimene.

L.Kirillova

LĪVĀNU NOVADĀ

Noskaidro gada labāko kultūras pasākumu un notikumu sporta dzīvē

Līvānu novadā notiek iedzīvotāju aptauja, lai noskaidrotu šī gada labāko kultūras pasākumu un notikumu sporta dzīvē. Aptauja notiek saskaņā ar noteikumiem «Par Līvānu novada domes apbalvojumiem un to piešķiršanas kārtību». Tajos noteikts, ka iedzīvotāju balsojums notiek elektroniski Līvānu novada domes oficiālajā mājaslapā vai rakstiski Līvānu novada domē anketu veidā. Kā labākais kultūras pasākums nevar tikt pieteikti Līvānu pilsētas svētki, kas ir vairāku pasākumu kopums.

Iepazinās ar biedrības «Preiļu rajona partnerība» veikumu

Līvānos biedrībā «Baltā māja» notika informatīvs pasākums novada nevalstiskajām organizācijām. To vadīja Valija Vaivode, biedrības «Preiļu rajona partnerība» vietējās rīcības grupas administratīvā vadītāja un nodibinājuma «Viduslatgales pārnovadu fonds» valdes locekle. Viņa pastāstīja par biedrības «Preiļu rajona partnerība» vairāku gadu periodā paveikto lauku dzīves kvalitātes un lauku cilvēku spēju attīstībai, stāstījumu ilustrējot ar veiksmīgāk ieviesto projektu piemēriem.

Klātesošie tika rosināti domāt un izmantot jaunās iespējas, ko sniegs LEADER programma jau nākamā gada nogalē.

Sīrsnīgs un iedvesmojošs bija stāstījums par «Viduslatgales pārnovadu fonda» darbinieku un brīvprātīgo paveikto Latgales cilvēku labā. Tie bija piemēri par labdarības akcijām, par stipendiju programmu, par līdzekļu piesaisti lūgšanu brokastīs. Neilgā laika posmā fonda aktivitātes un piesaistītie naudas līdzekļi snieguši atbalstu dažāda vecuma grūtībās nonākušiem cilvēkiem. Valija Vaivode atzina, ka iedzīvotāji ir atsaucīgi, un arī vietējie uzņēmēji nekad neatsaka, ja fonda lūgums ir tiešām pamatots.

Pasākums notika biedrības «Baltā māja» ieviestā projekta «Atbalsts biedrības «Baltā māja» darbībai līdzdalības demokrātijas stiprināšanai Latgales reģionā» ietvaros. Biedrība ievieš projektu kopš 2013. gada jūlija, un tā ietvaros līdz 2015. gada beigām

ne vien tiek nodrošināts atbalsts organizācijas ikdienas darbībai, bet arī tiek īstenoti dažādi informatīvi un tematiski pasākumi. Tikšanās noslēgumā projekta vadītāja Ingunas Badune prezentēja projekta jauno informatīvo kalendāru 2015. gadam. Informatīvais materiāls atspoguļo biedrības «Baltā māja» šī gada aktivitātes, kas balstās uz organizācijas pamatvērtību vārdiem «Draugi, būt kopā, idejas, radošums, integrācija, mīļiedarbība, svētki, komanda, plāni, pieredze, izaugsme, labdarība».

Šis gads biedrībai «Baltā māja» bijis darbīgs un veiksmīgs, atzina Ingunas Badune. Nozīmīgu ieguldījumu organizācijas darbības nodrošināšanā un izaugsmei ir sniedzis projekts «Atbalsts biedrības «Baltā māja» darbībai līdzdalības demokrātijas stiprināšanai Latgales reģionā», kura atbalsts tiks saņemts arī nākamajā — 2015. gadā.

L.Rancāne

VĀRKAVAS NOVADĀ

Izsludināts konkurss «Latgalietis XXI gadsimtā»

Vārkavas novada iedzīvotāji aicināti iesaistīties konkursā «Latgalietis XXI gadsimtā», kas tiek rīkots pēc Latgales plānošanas reģiona un Latgales fotogrāfu biedrības iniciatīvas. Konkurss tiek rīkots ar mērķi iegūt Vārkavas novada cilvēku attēlu kolekciju, kura spētu atklāt reģiona

ipatnības, tādējādi bagātinot novada vēstures arhīvu ar aizejošā laika liecinieku attēliem to dabīgajā vidē. No konkursā iegūtajiem materiāliem paredzēts izveidot izstādi, bet labākos darbus virzīt iekļaušanai kopējā Latgales fotoalbuma izdošanai.

Konkurss nolikumā paredzēts, ka attēlos jābūt uzņemtiem cilvēkiem, kas ir saistīti ar Vārkavas novadu. Tajos var būt ietvertas sadzīves paražas, tūkumi un tradīcijas, kultūra, ražošana, cilvēku sadzīve, novada daba. No katra autora tiks pieņemts neierobežots darbu skaits līdz 2015. gada 1. jūnijam. Konkursa uzvarētāji saņems Vārkavas novada pašvaldības bal-

vas. Potretu autori, kuri nevēlas piedalīties Vārkavas novada konkursā, var sūtīt savus darbus arī pa tiešo Latgales fotogrāfu biedrībai. Iesniegtā darba autoram jāinformē fotogrāfijā attēlotā persona par fotogrāfijas iesūtīšanu konkursam.

Aicina uz labdarības koncertu

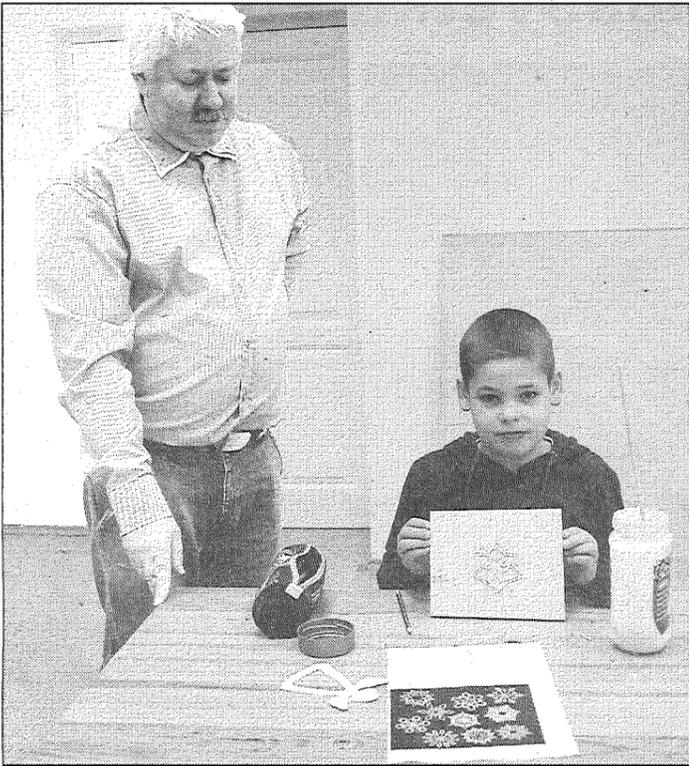
17. decembrī Vārkavas novada iedzīvotāji tiek aicināti uz labdarības koncertu

«Ziemassvētki ir ceļā pasauli sasildīt». To rīko biedrība «Dzintars 2007» un Rimicānu pirmsskolas izglītības iestādes darbinieki. Koncertā piedalīsies grupa «Zenīts», folkloras kopas «Sudobri» un «Dzeipurs», Antra Skutele, Gunita Lazdāne. Koncerts notiks Rožkalnu kultūras namā, tā sākums paredzēts pulksten 10.00.

Lai iepriecinātu Rožkalnu pagasta vientuļos vecos ļaudis Ziemassvētkos, koncerta apmeklētāji aicināti līdzīgi ņemt kādu sagatavotu dāvaniņu — gardumu, tēju un citas lietas.

L.Rancāne

Iedvesma un talants roku rokā

● Jānis Zvirbulis zēniem iemāca strādāt ar koku.

Jēkaba Graubiņa Livāņu mūzikas un mākslas skola novembra nogalē ar absolventu un pedagogu koncertu atzīmēja savu 55. dzimšanas dienu. Pasākums bija skolas audzēknes Armandas Vilcānes diplomdarbs. Kopš 2011. gada februāra mūzikas skolas paspārnē ir ņemta arī mākslas nodaļa, kas pirms tam bija kā atsevišķa iestāde — Livāņu mākslas skola. Mūzikas skolā apgūst 138 audzēkņi, mākslu — 100 jaunie livānieši un novada bērni.

Mākslas, tāpat kā mūzikas, nodaļā rosība sākas pēcpusdienās, kad beigušās mācību stundas vispārīgajās skolās. Ap pustrītiem bez mitas veras ārduvis, pa kurām bērnu drošības labad var iekļūt tikai šai skolai piederošie, jo jāzina kods. Paši mazākie audzēkņi ierodas māmiņu vai vecmāmiņu pavadībā. Atsteidzas pedagogi.

Mākslas nodaļai liela popularitāte

Skolas direktora Gunāra Luriņa vietniece, kura vada mākslas nodaļu, ir Kristīne Martinsons, bet šajā reizē nodaļas ikdienā «Novadnieks» ielūkojās pedagoges Birutas Lāčkājas pavadībā. Mākslas nodaļa neatrodas zem viena jumta ar mūzikas skolu. Savulaik kā patstāvīga mākslas skola tā darbojās kādā ēkā Lāčplēša ielā. Pēc tam tika pie jaunām telpām — skaista, ērta nama Rīgas ielā. Tagad mākslas nodaļa aizņem abas ēkas, bez tam apsaimes izstāžu namu, kas arī atrodas Rīgas ielā un kur regulāri skatāmas gan pašmāju mākslinieku, gan viesu izstādes.

Spoži apgaismotajās telpās Rīgas ielas namā pilns ar dažāda vecuma bērniem. Mākslas nodaļā viņi var apgūt zīmēšanu, gleznošanu, keramiku, kompozīciju, darbu materiālā, kam vēl ir papildus iespējas — datorgrafika un kokapstrāde. Rīgas ielas ēkā bērni galvenokārt mācās darbu

ar materiālu, un šī nodaļa ieguvusi lielāku popularitāti. Lāčplēša ielas nams atvēlēts zīmēšanas, gleznošanas, datorgrafikas klāsim.

Audzēkņu skaits arī pēdējos gados nav samazinājies, kas liecina, ka skolai ir liela popularitāte. Vienīgi mācību gada laikā reizēm par dažiem bērniem kļūst mazāk, stāstīja Biruta Lāčkāja, jo bērni nereti iestājas arī sporta skolā vai mūzikas nodaļā, bet slodze izrādās par lielu. Jau pašlaik interešu izglītības sagatavošanas klasē, kas atrodas mākslas nodaļā, pieteikušies vairāk nekā 20 bērnu. Skolā tiek uzņemti bērni no septiņu gadu vecuma. Pirmajā klasē viņiem jāmācās trīs stundas nedēļā, otrklasniekiem paredzētas četras stundas nedēļā, bet, piemēram, jau 4. klases audzēkņiem ir 12 stundas nedēļā. Vecākajās klasēs vēl lielāks stundu skaits. Slodze bērniem patiešām liela. Vajadzīga izturība un pašdisiplīna, kā arī liels vecāku atbalsts. Ar iedvesmu un talantu vien nepietiek, vajadzīga arī centība un griba strādāt. Programma paredzēta tā, lai, mācoties vispārīgajās skolās 8. vai 9. klasē, skolēni mākslas nodaļu pabeigtu. Tādu gadījumu, ka bērni tiktu atskaitīti nesekmības dēļ, šeit nav. Dažiem aiziešanas iemesls ir veselības problēmas, taču audzēkņu un absolventu vidū ir arī bērni ar īpašām vajadzībām. Skolas pedagogi aizvien cenšas audzēkņa intereses atbalstīt. Kopumā bērni mācās ar lielu entuziasmu, un tikai dažos gadījumos jūtams, ka šeit iestājušies vecāku ietekmēti, nevis tā bijusi pašu griba. Ja absolventi tālākajā dzīves ceļā arī neizvēlas ar mākslu saistītu amatu, šis bērnības laiks, ko viņi pavadījuši, attīstot savas mākslinieciskās spējas, atstāj lielu pozitīvu iespaidu uz personības attīstību. Ir patīkami, ja, piemēram, vecāki stāsta, ka dēls, kurš nebija starp pašiem sekmīgākajiem audzēkņiem, stājoties amatniecības skolā, varēja uzzīmēt lielisku ķebli. Iemācītais nekad nepazūd, un nevar zināt, kad dzīvē tas var noderēt, uzsver Biruta Lāčkāja.

● Kokapstrādes klasē valda nopietnība un aizrautība.

● Vai ziemas ainavas ar sniegavīriem sanāks glītas? Pirmais vērtējums jāpajautā skolotājai Birutai Lāčkājai.

Skolu katru gadu beidz vidēji 10 — 12 absolventi. Šajā mācību gadā mākslas nodaļas absolvēšanai gatavojas deviņi audzēkņi. Viņi jau ir izvēlējušies skolotājus, kuru vadībā gatavos diplomdarbus. Pirms tam jānokārto pārbaudījumi visos mācību priekšmetos, kā arī kontroldarbi. Pēc tam notiek pedagogiskās padomes sēde, kas lemj par pielaišanu nobeiguma darba gatavošanai.

Mākslas nodaļa, ieskaitot to periodu, kad tā darbojās kā patstāvīga iestāde, Livānos pastāv jau 26 gadus. To absolvējuši vairāki simti jauniešu, kas vēlākos gados kļuvuši par arhitektiem, vizuālās mākslas skolotājiem, dizaineriem un citu ar mākslu saistītu profesiju pārstāvjiem. Skolā ir septiņgadīgā mācību programma. Kādreiz agrāk mākslas skolā mācījās piecus gadus. Pērn skolu absolvēja pēdējā klase, kas mācījās pēc piecgadīgās programmas, skaidroja Biruta Lāčkāja. Viņa pati šeit strādā jau vairāk nekā 20 gadus, māca zīmēšanu, gleznošanu, kompozīciju. Savulaik absolvējusi Rēzeknes lietīšķās mākslas vidusskolu, pēc tam strādājusi par māksli-

nieci — noformētāju. Turpinot mācības, ieguvusi vizuālās mākslas skolotāja specialitāti. Pašlaik strādā arī Pļaviņu mākslas skolā.

Ģimenēm par bērnu mācībām skolā jāmaksā noteikta mācību maksa. Šī nauda paredzēta gan skolotāju algošanai, gan arī par tiešām materiāli nodarbinātām — guaša krāsas, zīmuļi, papīrs un tamlīdzīgi. Mālu un citus materiālus skola pērk par saviem līdzekļiem. Mūzikas nodaļā vecākiem jāmaksā 9,96 eiro, mākslas nodaļā — 7,11 eiro mēnesī.

Mācās strādāt ar mālu, koku, gleznot, zīmēt, veidot

Kokapstrādes klasē acim ir ko papriecāties, un tā dod pārliecību, ka aug jaunā amatnieku maiņa, ka arī nākotnē būs, kas pratis rīkoties ar zāģi un āmuru, mācēs gatavot krēslus un galdus, kas būvēs mājas no koka un tās piepildīs ar skaistām, ērtām pašgatavotām lietām. Pavisam mazi puikas — mākslas nodaļas otrklasnieki, trešklasnieki te nopietnām sejiņām, stingri turot rokās finierzāģīti, pēc trafaretiem griež

dažādas koka detaļas. Mājās tik maziem puikām diez vai kāds uzticētu šādas darbības. Mamma nevarētu bez uztraukuma vērot, kā dēlenu vēl sīkajiem pirkstiņiem tik tuvu pietuvojušies zāģīša zobi. Klasē notiekošajam procesam vērgi seko skolotāja Jāņa Zvirbuļa skatiens. Katra darbība ir ļoti nopietni un nemitīgi jāuzmana, stāsta pedagogs, taču, ja zēniem neļaus pašiem meistrot, visu laiku bailosies, tad var zūst interese par koka darbiem. Vēlāk tiem pievērsts būs daudz grūtāk. Lai cik uzmanīgi uzraudzītu, reizēm tomēr gadoties savainojumi, īpaši tad, ja puikas kādu darbību grib izmēģināt pa kluso, bez skolotāja ziņas. Pietiek uz divām minūtēm novērsties, kad ir paņemts ass kalns un iedurts rokā, — pedagogs atceras kādu gadījumu, kad audzēkņi bez atļaujas paņēmis darbarīku, ar ko viņam nebija vajadzības rīkoties. Nodarbības mazajiem zēniem pirmajā gadā sākas ar mācīšanos turēt rokās un rīkoties ar astoņu veidu smalkajiem zāģīšiem.

Turpinājums 7. lappusē.

ar strādātgrību

● Darbošanos ar mālu un akmens masu māca pedagoges Solvita Cirule un Margrieta Teilāne.

● Mākslas nodaļas audzēkņi zīmēšanu un gleznošanu apgūst Sandras Vigules (no kreisās) un Olgas Ļvovas vadībā.

Sākums 6. lappusē.

Otrajā semestrī sākas nopietnākas lietas — kaut ko izzāģēt, vilēt, slīpēt, izgriezt gatavu siluetu un to apstrādāt. Tiek mācīta arī iededzināšana kokā, stingri piekļūdot sargāt pirkstus, bet ik pa laikam kādam rodas negribēts «tetovējums», tāpēc šis paņēmieni maz tiek lietoti. Trešajā klasē puikām jau jāprot izzāģēt un salikt kopā vairākas detaļas. Ceturtdāmasnieki mēģina darboties ar kaltiem, tomēr šim atbildīgajam darbam tiek pieļauti vēl ne visi. Tāpat kā lasīšana vai rēķināšana, arī koka darbi vienam apgūstami ātrāk, otram lēnāk. Kalti ir ļoti asi, un darbs ar tiem ir visbīstamākais no visiem, kas pie mums ir, atzina Juris Zvirbulis, bet koka darbi nav iedomājama bez asiem kaltiem. Piektajā un sestajā klasē zēni mācās datorgrafiku, bet septītajā klasē uz kokapstrādi atgriežas tie, kas to izvēlējušies savam skolas nobeiguma darbam. Šajā mācību gadā Jāņa Zvirbuļa vadībā diplomdarbus gatavos divi zēni. Absolventu darbi ir visdažādākie, piemēram, galda lampa, pulksteņa vai spoļu ietvars un tamlīdzīgi.

Puikas ir malači, audzēkņu centību uzteic skolotājs, stāstot par Danielu, kurš uz nodarbībām ierodas pat stundu agrāk un sagaida skolotāju pie kabineta dur-

vīm, vai arī par Artjomu, kas ieradies, būdams ar augstu temperatūru, par ko skolotājs, protams, zvanijis vecākiem.

Blakus telpā — veidošanas klasē, neraugoties uz vēlo pēcpusdienas stundu, rosīgi darbojas meiteņu un zēnu pulciņš. Gan uz galda, gan daudzajos plauktos gar sienām milzums figūriņu — zvaniņi, dzīvnieciņi, eņģeļi — lielāki un mazāki. Tos darinājuši bijušie un tagadējie audzēkņi. Jauki, amantanti un piemilīgi. Pat nezini, ko bildēt, ko nē, jo ikviens gatavots ar mīlumu, ar radošu izdomu. Bērni aizrautīgi veido jaunas lietišas, darba procesā mērcējot švammītes vanniņā ar ūdeni, kas esot vajadzīgs māla mitrināšanai. Mālam ir tāda īpatnība, — jo vairāk ar to darbojas, jo tas kļūst sausāks, skaidro skolotāja Solvita Cirule. Jaunākajās klasēs audzēkņi strādā ar brūno mālu, bet vecākajās tiek izmantota akmens masa — sasmalcināts akmens, kas ir vērtīgāks materiāls. Darbiņi pēc gatavošanas tiek žāvēti, pēc tam nonāk apdedzināšanas krāsnī. Te bērni darbojas pedagogu Solvitas Cirules un Margrietas Teilānes vadībā. Skolas beigšanas diplomdarbiem tiek gatavoti svečturi, dažādi dekorī.

Namiņā, kas atrodas Lāčplēša ielā un kur savulaik lielā spiestībā mitinājās visa mākslas skola, tagad notiek zīmēšanas un gleznošanas nodarbības. Arī šeit val-

da ar radošu enerģiju piesātināta atmosfēra.

Visas mākslas nodaļas telpas labi apriktas. Audzēkņu darbi izlikti atklātībā ikviena apskatei. Profesionālu pedagogu vadībā jaunā līvniešu paaudze iepazīst mākslas pasauli, attīsta savus talantus, izkopj labu gauri.

Skola lepojas

Vienkopus un pārskatāmā veidā ar visu, ko bērni dara mūzikas un mākslas skolas mākslas nodaļā, var iepazīties izstāžu namā, kur sagatavota izstāde atbilstoši visiem mācību priekšmetiem — zīmēšana, kompozīcija, keramika, veidošana, datorgrafika.

Pašlaik skolā izsludināts konkurss «Sniegavīru Ziemassvētki». Konkurssam jāveido telpiski objekti. Skolā konkurss par ziemas tēmu notiek katru gadu.

Mūzikas un mākslas skolas direktors Gunārs Luriņš ļoti atzinīgi vērtē mākslas nodaļas pedagogu darbu. Viņu vadībā audzēkņi piedalās dažādos konkursos, vienmēr iegūst godalgotas vietas. Arī nupat saņemta ziņa, ka 6. starptautiskajā grafikas — glezniecības konkursā «Saulkrasts — vēju stāsti» Normundam Ločmelim piešķirta pirmā vieta, Ņikitam Ivanovam — trešā, bet Martas Cirules, Renātes Kārķles un Lauras Zaģeres darbi novērtēti ar atzinību. Viņu skolotāja ir Solvita Cirule.

Preiļos notika Latgales reģiona olimpiāde angļu valodā

Preiļu Valsts ģimnāzijā (PVĢ) notika Latgales reģiona piektā atklātā angļu valodas olimpiāde.

«Paldies par jūsu milzīgo darbu. Vienkārši izcila organizācija. Apsveicam jūsu skolu ar tik brīnišķīgu pasākuma piekto gadadienu.» — tāds un vēl daudzus citus atzinības pilnus vārdus vārēja lai Latgales reģiona piektās atklātās angļu valodas olimpiādes izvērtējuma anketās, ko aizpildīja skolotāji, kuri piedalījās darbu labošanā.

Anita Lazdāne, PVĢ skolotāja, Latgales reģiona piektās atklātās angļu valodas olimpiādes rīcības komisijas priekšsēdētāja teic paldies par sapratni visam ģimnāzijas kolektīvam, kura ikdienu nedaudz izmainīja olimpiādes dalībnieku — 108 skolēnu un 36 pedagogu klātbūtne PVĢ telpās. Skolēni bija ieradušies no 41 skolas. Teicami ar savu darbu tika galā olimpiādes rīcības komisija, kas sagatavoja uzdevumus, rūpējās par balvām, plānoja norisi,

koordinēja viesu uzstāšanos un nodrošināja informācijas tehnoloģiju prasmīgu izmantošanu. Rīcības komisijā darbojās Anna Svīle, Anna Verza, Antra Gertmane, Ingūna Patmalniece, Juris Erts. Organizēšanas darbos un norisē iesaistījās arī citi skolotāji un darbinieki. Skolēnu parlaments rūpējās par dalībnieku reģistrāciju, grupa «Lāsītes» un tās vadītāja Daina Erta — par muzikālo sveicienu, folkloras kopa «Rūtoj» un vadītāja Ilze Rožinska organizēja olimpiādes dalībnieku atpūtu pēc nopietnās zināšanu pārbaudes. Novadu apvienības angļu valodas skolotāju metodiskās apvienības vadītāja Nadežda Hļebņikova piedalījās ne tikai uzdevumu sagatavošanā, bet ļoti meistarīgi vadīja arī uzdevumu labošanas norisi, par ko saņēma atzinīgus vārdus izvērtējuma anketās.

Ģimnāzistu sniegumi šajā olimpiādē bija ļoti iepriecinoši. Edgars Mičulis ieguva pirmo vietu, Dairis Doļģis — trešo vietu, Matiss Dambītis — atzinību.

Vārkavas novada vadītāja: Mazo lauku vidusskolu aizvēršana veicinās lauku tālāku izmiršanu

Mazo lauku vidusskolu aizvēršana veicinās tālāku un straujāku lauku izmiršanu, aģentūrai LETA atzina Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Anita Brakovska.

«Ja mazajiem novadiem neatļaus pašiem izvērtēt situāciju un atvērt vidusskolu klases ar mazāku skolēnu skaitu, tas nozīmēs mazo vidusskolu slēgšanu. Uzskatu, ka mazajos novados vidusskolām, pat ja tur klasē mācās nedaudz virs desmit bērniem, vajadzētu pastāvēt,» teica Brakovska.

Pašvaldības vadītāja nepiekrīt atsevišķu valsts amatpersonu vispārīgajiem, ka lauku skolās ir sliktā materiālā bāze un skolēniem nav iespēju iegūt konkurētspējīgu izglītību. «Pati esmu mācījusies šādā izglītības iestādē un zinu, ka arī mazajās lauku vidusskolās audzēkņiem, kuri to vēlas un cītīgi mācās, ir iespējas tikt ļoti labi sagatavotiem, arī personāls šajās skolās ir ļoti labs. Par to liecina kaut vai šo mācību iestāžu audzēkņu izcīnītās daudzās godalgotas vietas gan starpnovadu, gan republikas līmeņa olimpiādēs,» uzsvēra Brakovska.

Pēc pašvaldības vadītājas domām, vērtīgi ir domāt, ka, apvienojot vidusskolas un saliekot vienā klasē pa 30 skolēniem, viņu zināšanu līmenis strauji paaugstināsies un visi viņi būs ar izcilām zināšanām.

Lauki jau tāpat izmirst. Vidusskolu slēgšana šo procesu vēl vairāk sekmēs — jaunieši vēl straujāk aizplūdis uz pilsētām un lauki izmirs pavisam. «Par to, ka nedz Latvijas varas vīrus, nedz Eiropas Savienību neuztrauc lauku izmir-

šanas problēma, esmu pārliecinājusies ne vienu vien reizi. Eiropas nauda absolūti nav virzīta uz lauku attīstību. Es nevaru izturēt politiķu populistiskās runas — laukiem būt, laukiem būt. Parādīet man lūdzu, kā mēs realizējam šo laukiem būt! Ja jau laukiem būt, tad atļaujiet lauku skolām šīs mazākās klases, atļaujiet vidusskolas,» teica Brakovska.

Lauku jaunieši, mācoties vidusskolā, palīdz vecākiem arī lauku darbos un tieši šīs sasaistes rezultātā bieži vien izvēlas palikt laukos. Bet, ja jaunieši pēc 9. klases aizies uz pilsētu un viņam netiks pastrādāt un iemilēt laukus, viņš, visticamāk, atpakaļ uz laukiem vairs neatgriezīsies. «Pilsētnieki jau uz laukiem neraujas, tādēļ svarīgi ir lauku jaunieši pēc iespējas ilgāk noturēt laukos,» skaidroja Brakovska.

Pēc pašvaldības vadītājas domām, iemesli, kādēļ Latvijā netiek atbalstīta lauku attīstība, varētu būt divi — vai nu Eiropa tik ļoti turas pie saviem uzskatiem par to, kā ir jāattīstās Latvijai, un nepiešķir naudu lauku attīstībai, vai arī atbildīgās valsts amatpersonas nemāk vai speciāli pienācīgi necinās par lauku attīstību.

Kā informēts, lai sakārtotu Latvijas skolu tīklu, Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) rosinājusi ieviest minimālo skolēnu skaitu 10. klases atvēršanai.

Pagaidām IZM pedagogu darba samaksas modeļa izstrādes darba grupai piedāvā apspriest pirmos iespējamos variantus. Tie paredz, ka vidusskolas klasi republikas nozīmes pilsētas skolā varētu atvērt, ja tajā pieteiksies 22 bērni, reģionālās nozīmes attīstības centros — 18 bērni, bet novados — 14 bērni.

Krustnagliņas

Marinētu ķirbji, siļķes un ceptas reņģes marinādē, garšvielu maisījums ziemas grilgaļai — šie ir raksturīgākie krustnagliņu izmantošanas varianti, kas piemēroti janvārim. Taču krustnagliņas ir ārkārtīgi plaša rakstura garšvielas, turklāt ar spēcīgu dziedniecisku iedarbību.

Garšviela, ko mēs pazīstam kā krustnagliņas, ir mūžzaļā krustnagliņa koka ziedpumpurs, ko laikā ap 600. gadu uzskatīja par vienu no spēcīgākajām narkotiskām vielām. Kārļa Lielā valdīšanas laikā Eiropā krustnagliņas skaitījās arī universāls medikaments, kas palīdzēja visu kaišu dziedēšanai. Arī mūsdienu zinātnieki apstiprinājuši, ka krustnagliņu eļļai piemīt spēcīgas konservējošas un antiseptiskas īpašības, tāpēc to izmanto gremošanas traucējumu, nelabas dūšas un zobu sāpju dziedēšanai. Ja sāp zobu un nav iespēju uzreiz tikt pie zobārsta, sakošļā vienu krustnagliņu un paturi uz zoba!

Papildus tam eļļas smarža lielā mērā aizgaida drūmas domas un viro dzīvesprieku.

Ļoti iespējams, ka mūsdienās krustnagliņas netiek pienācīgi novērtētas, jo pirms vairākiem

gadu simtiem kādai holandiešu firmai tirdzniecība ar šo garšvielu atnesa pasakainu bagātību — firma darbojās ar 5800 procentu peļņu. Tagad krustnagliņas nav nedz retums, nedz arī liels dārgums, taču vienīgā nelaime, ka tās līdz mums bieži vien atceļo tikai tad, kad liela daļa vērtīgo īpašību un garšas jau ir izgaisusi.

Ko der zināt par krustnagliņām?

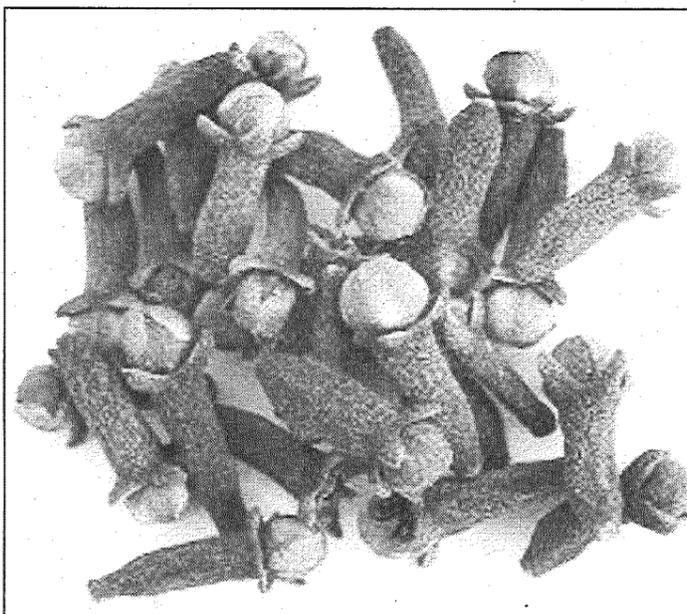
✓ Krustnagliņas kopā ar maltu kanēli un ingveru ir brīnišķīgs maisījums, ko pievieno cepumu miklai.

✓ Malta krustnagliņas ļoti labi sader kopā ar maltu muskatnieku un kardamonu.

✓ Laba piedeva buljonam ir sīpols, kurā iespraustas krustnagliņas un pāris laurlapu. Kad buljons gatavs, sīpolu izņem laukā.

✓ Veselas krustnagliņas ir klasiska garšviela marinādēm — gan dārzeņu (sevišķi ķirbju), gan augļu, gan arī ceptu zivju marinādēm.

✓ Ja pannā bez taukvielām apgrauzdē dažas krustnagliņas, virtuvē rodas patīkams aromāts, kas aizvieto gaisa atsvaidzinātājus un kvēpināmās nūjiņas.

✓ Ja elpai ir nepatīkama dvaka, to uzlabo, sakošļājot 1-2 krustnagliņas.

✓ Ja istabā novieto uz pusēm pārgrieztu citronu, kurā iespraustas krustnagliņas, tas aizbiedē mušas un odus.

Kā pārbaudīt krustnagliņu kvalitāti?

✓ Ņem krustnagliņu un mazliet paloki kātiņu. Ja tas knak-

šķēdams pārlūst, vērtīgā eļļa jau ir izzudusi, bet, ja tas saliecas, tad krustnagliņa ir pietiekami svaiga un vērtīga.

✓ Ņem krustnagliņas un sparīgi iemet ūdens glāzē — kvalitatīvas krustnagliņas nogrims un varbūt mazliet horizontāli pacelsies uz augšu vertikāli. Taču, ja tās peld horizontāli, tad nekāda lielā labuma no šādām krustnagliņām nebūs.

✓ Ja pakošļā svaigu krustnagliņu, garša var būt pat sīvi dedzinoša, (ēdienā tā izpaužies vislabākajā variantā), turpreti, ja garša ir maiga, ēdienā to tikpat kā nejutīs.

Plūmju, vīna un krustnagliņu biezenis

Universāla piedeva, ko var pagatavot gan saldā, gan sāļā variantā. Saldo variantu izmanto pasniegšanai ar putukrējumu vai saldejumu, turpreti sāļo, bez cukura ar nelielu sāls piedevu, pasniedz kā piedevu vai mērci pie gaļas ēdieniem. Vislabāk garšo, ja dienu vai divas ir ievīcies.

300 žāvētu plūmju bez kauliņiem, 400-500 ml sausā sarkanvīna,

1 citrons, 5 krustnagliņas, 1/2 tēj. maltā kanēļa, cukurs pēc garšas.

1. Citronam norīvē miziņu un izspied sulu. Krustnagliņas miezeri smalki saberž.

2. Katlā ielej vīnu, pievieno citrona sulu un miziņu, pieber krustnagliņas, kanēli un kukuru un uzkarsē, bet neuzvāri.

3. Plūmes bļodā pārlej ar vīna un garšvielu maisījumu. Atstāj, lai atdziest, pēc tam sablenderē.

Cik ilgi dzīvosim?

Vai ir metode, kas ļautu katram pašam aprēķināt savas dzīves ilgumu? Atbildiet uz šiem jautājumiem.

● 2 gadus pie 69 var pieskaitīt vīrieši, bet sievietes pie 76, ja dzīvojat ārpus apdzīvotās vietas, kurā vismaz 10 tūkstoši (vai vairāk) iedzīvotāju.

● Ja jūsu darbs saistīts ar fizisku slodzi — pieskaitiet savam

mūžam 3 gadus, ja garīgs, sēdošs darbs — atņemat 3.

● Ja parasti gulāt ilgāk par 10 stundām — atskaitiet 4 gadus, ja gulāt 7-8 stundas, tad — 0 punktu.

● Ja esat laimīgs, pieskaitiet 1, ja nelaimīgs — atņemat sev 2 gadus.

● Ja nodarbojaties ar sportu 5 reizes nedēļā pa pusstundai — pieskaitiet 4 gadus, bet ja tikai 2-3 reizes nedēļā — pieskaitiet 2.

● Ja esat precējušies, pieskaitiet 5 gadus, ja nē, tad atskaitiet, sākot no 25 gadiem, pa 1 gadam no katras desmitgades.

● Liels nogurums ar ilgstošu miegu liecina par sliktu asinsriti, bet arī slikts miegs signalizē par nekārtībām organismā, tādēļ atņemiet 3 gadus.

● Ja esat mierīgs, nosvērts cilvēks — pieskaitiet sev 3 gadus. Turpreti nervozs, ātri uzliesmojošs un agresīvs — 3 gadus sev

nosvītrojiet.

● Katru dienu lietojot alkoholu, atskaitiet 1 gadu.

● Ja dienā izsmēķējat mazāk par 1 paciņu cigarešu — atņemiet 3 gadus, par 1 paciņas izsmēķēšanu — 6 gadus, par 3 paciņām — 8 gadus.

● Ar drošu roku pieskaitiet pie sava mūža vēl vismaz 3 gadus, ja esat jau pensijā, bet vēl turpināt strādāt.

● Ja kāds no senčiem ir

nodzīvojis līdz 85 gadu vecumam, pieskaitiet 2, bet, ja abi vecāki — 4 gadus.

● Ja jūsu svars par 5-15 kg pārsniedz normālo, tad atņemiet 2 gadus.

Vislabākais rezultāts būs tad, ja pamānīsim kādas no savām negatīvām īpašībām, kuras vēl iespējams izlabot, lai, pienākot vecumam, sevi varētu iepriecināt ar to, ka esam tik "jauni"!

Smejies vesels!

Vairāku cilvēku kompānijā smieklis rodas 30 reizes biežāk nekā situācijās, kad cilvēks ir viens pats. Lai cik laimīgi mēs nebūtu, paši priekš sevis mēs taču nesmiesimies — tas ir kaut kā mulķīgi. Smaidīt vai sarunāties ar sevi — to mēs mēdzam darīt, taču smieties nē... Jo smieklis ir īpašs signāls, ko mēs raidām apkārtējiem.

Psihologi novērojuši, ka tie cilvēki, kas stāsta, smejas vidēji pusotru reizi biežāk, nekā tie, kas klausās. Turklāt sievietes, kas stāsta, smejas divas reizes biežāk, nekā vīriešu dzimuma klausītāji. Bet vīrieši, kas stāsta, smejas nedaudz retāk par savām klausītājām. Klausītāji smejas biežāk, ja stāstītājs ir vīrietis, nevis sieviete. Acimredzot smieklu galvenie "stimulatori" sabiedrībā ir vīrieši, bet sievietes īpaši ātri reaģē uz šiem stimuliem.

Tas, ka smieklis psiholoģiski palīdz atbrīvoties no stresa, nav jāatgādina — visi taču zina, ka tie, kas liek smieties līdz pat asarām, spējīgi izkļiedēt jebkuru mākonī, kas ir pie dvēseles horizonta. Vēl viena ļoti veselīga un daudzsoļa smieklu īpašība ir tā, ka smieklis spēj noņemt sāpes.

1950. gadā kādā amerikāņu televīzijā pirmo reizi tika izmantoti smieklu ieraksti. Pēc Pirmā pasaules kara milzīgu popularitāti Amerikā ieguva garīgās mūzikas ieraksti, kas ik pa laikam tika pārtraukti ar smieklīem. Šādu efektu savās platēs izmantoja Luiss Armstrongs, Vuīdi Germans, Spaiks Džons un citi džeza korifeji.

Psiholoģijas studentiem piedāvā noklausīties 18 sekunžu garu smieklu lēkmi. Pēc pirmās noklausīšanās puse studentu, atbildot uz fonogrammu, sāka smieties, bet vairāk nekā 90% pasmaidīja. Tomēr ar katru nākamo noklausīšanos smaidīgo un smejošo studentu skaits mazinājās. Desmitajā noklausīšanās reizē smējās tikai trīs no 128 cilvēkiem, aptuveni 75% studentu fonogrammu nosauca par neizturamu un nepatīkamu. Acimredzot, kad smieklus daudzas reizes atkārtu, tie kļūst kā jauns joks vai zobgāļa.

TAS IR INTERESANTI

Tomāti pret kartupeļiem

Ilgu laiku mediķi bija uzskatījuši, ka tomātos ir daudz skābeņskābes, kas izjauc sāļu maiņu organismā. Tādēļ atsevišķu slimību gadījumā tomātus ēst nerekomendēja. Nu zinātnieki ir pārliecinājušies, ka tomāti skābeņskābi satur ļoti niecīgos daudzumos, piemēram, kartupeļos tās ir astoņas reizes vairāk. Starp citu, tomātu lietošana ikdienas uzturā ir lieliska onkoloģisko saslimšanu profilakse.

Lai gurķi būtu kraukšķīgi

Kā rāda zinātniskie pētījumi, sālitu un marinētu gurķu kraukšķīgums ir atkarīgs galvenokārt no ūdens, kas tiek izmantots sāļījumam vai marinādei. Jo vairāk ūdenī kalcija oksīda, kas, savienojoties ar gurķu pektīnu, veido tā saucamo kalcija pektātu, kas nodrošina gurķu mizas un mīkstuma lielāku cietību, jo vairāk ir kraukšķīguma. Tieši tāpēc pieredzējušas saimnieces, sālot gurķus, pievieno tiem tējkaroti kalcija hlorīda.

Lieliskā hurma

Hurmas veselīgo īpašību izpēte parādīja, ka šis auglis pēc dažiem rādītājiem pārspēj medicīnā sen atzītos ābolus. Katrā ziņā mediķi uzskata, ka hurma ir lielisks li-

dzeklis sirds un asinsvadu sistēmas veselības uzturēšanai.

Barības šķiedru hurmā ir divas reizes vairāk nekā ābolos, turklāt tajā ir vairāk nātrija, kālija, magnija, kalcija, mangāna un dzelzs. Hurma satur arī vairāk antioksidantu — vielu, kas spēj cīnīties ar brīvajiem radikāļiem, kas grauj šūnu struktūru. No otras puses, ābolos ir vairāk vara un cinka.

Pupiņas vai gaļa

Pupiņas mēdz būt pākstis — tad tās ir dārzeņi, bet nobrieduši kaltēti augļi tiek uzskatīti par graudiem, pie tam ļoti īpašiem, jo olbaltumvielu saturs tajās ir daudz lielāks nekā pupiņās.

Pupiņu sastāvs ir tuvs gaļas un piena olbaltumvielām. Tāpēc uzskats, ka pupiņu krūmos briest cīsiņi, nav nemaz tik ļoti fantastisks. Veģetārieši un dzīvnieku aizsardzības biedri biedri var droši ieteikt un lietot «gaļu», kas aug dārzā.

Pērļu mirdzums

Tādu dzejisku nosaukumu savas krāsas dēļ ir ieguvis parasts margarīns, kas uz eiropiešu galdiem parādījās 19. gadsimta vidū. Tā radīšanas ideja piederēja franču imperatoram Napoleonam III, kurš daudz neveiksmīgu karu rezultātā

bija novedis valsti līdz sabrukumam. Sviests bija kļuvis par deficītu, parādījās tā surogāts — margarīns, kas sastāvēja no attaukota piena, augu eļļas un liellopu taukiem. Franciņiem ne īpaši patika jaunais produkts, taču, kā saka, bāds nav brālis.

Toties holandieši sagaidīja to ar sajūsmu un jau 1872. gadā atvēra divas margarīna fabrikas. Starp citu, tulpju dzimtene vēl joprojām atrodas margarīna gūstā — šeit katrs cilvēks gadā patērē aptuveni 27 kilogramus šo taukvielu, bet sviestu — tikai deviņus kilogramus. Visā pasaulē neatradīsiet lielākus margarīna cienītājus.

Pliks pakausis — akurātuma ķīla

Londonā plaukst un zeļ neliels restorāns, kura īpašnieks un viss apkalpojošais personāls lepojas ar gludiem galvvidiem. Reklamējot savu uzņēmumu televīzijā, tā saimnieks teica: «Daudziem ir zināms latīņu teiciens: «Pliks pakausis — gudrības liecinieks.» Īpašu gudrību jūs šeit neatradīsiet, un ne jau pēc tā jūs nākat uz restorānu. Toties mēs garantējam, ka mūsu ēdienos neatradīsiet nevienu matiņu.» Parasti šajā restorānā brīvu vietu nav.

DAUGAVPILS

Daugavpils Universitāte savus auto darbinās ar elektrību

Turpmāk savās darba gaitās Daugavpils Universitātes (DU) darbinieki dosies ar četriem jauniem «Volkswagen Up!» elektromobiļiem, kuri decembra sākumā tika prezentēti plašākai auditorijai, stāstot par iespējām taupīt resursus un saudzēt vidi, kā arī izrādīt jaunus spēkratus un ļautot tos izmēģināt.

Daugavpils Universitātes rektors Arvids Barševskis uzsvēra, ka ar šo automašīnu iegādi vēlas popularizēt ekoloģisko domāšanu un «zaļo dzīvesveidu». Pēc viņa teiktā, elektromobiļu ekspluatācija veicinās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanu gan Daugavpilī, gan dabas parkā «Silene», kur atrodas DU studiju un pētniecības centrs «Ilgas». Divas automašīnas tiks izmantotas braukšanai pa pilsētu un reģionu, bet divas ir paredzētas darbinieku un studējošo braukšanai uz «Ilgām».

«Ļoti svarīgi, ka pirmie elektromobiļi, kas brauks pa Daugavpils ielām, nāk no mūsu augstskolas. Izdevīgums ir arī tūri ekonomisks, jo automašīnas ir diezgan dārgas, bet mēs tās esam nopirkuši ES projektā. Universitātei tas turpmāk būs būtisks finansiāls ietaupījums, jo ikdienā ir pietiekami daudz braukāšanas un patērētais degvielas apjoms ir diezgan liels, taču elektromobiļi ļaus naudu taupīt,» stāsta augstskolas rektors. Elektromobiļu

iegāde finansēta no Daugavpils Universitātes īstenotā Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projekta «Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, iegādājoties četrus jaunus, rūpnieciski ražotus elektromobiļus» līdzekļiem.

DU Sistemātiskās bioloģijas institūta direktora pienākumu izpildītājs un projekta vadītājs Uldis Valainis pastāstīja, ka elektromobiļu iegāde varētu atmaksāties piecu gadu laikā. Katra elektromobiļa plānotais nobraukums gadā varētu būt vismaz 24 000 kilometri. Viņš lēš, ka elektromobiļu ekspluatācijas izmaksas ir būtiski zemākas salīdzinājumā ar automašīnām, kas ir aprīkotas ar iekšdedzes dzinējiem. «Volkswagen Up!» patērē 11,7 kWh elektroenerģijas uz 100 kilometriem, kas pēc AS «Latvenergo» pamata tarifa 0,153 eiro par vienu kilovatstundu izmaksā 1,76 eiro jeb aptuveni 1,4 litrus benzīna.

Arī elektroenerģijas sadārdzinājums no nākamā gada neietekmēsot iespēju taupīt naudu, jo elektrības patēriņš esot minimāls. A.Barševskis aprēķinājis, ka līdz Rīgai varētu aizbraukt par naudu, kas līdzvērtīga trim litriem benzīna. Pagaidām gan ar šiem automobiļiem tālāk par tuvāko pilsētas apkaimi tikt nevarēs, jo pilna uzlādēta akumulatora pietiek tikai 140 — 160 kilometriem, bet ceļā uz galvaspilsētu nav nevienas uzpildes iekārtas elektromobiļu uzlādēšanai.

● Daugavpils Universitātes rektors Arvids Barševskis.

Uldis Valainis piebilda, ka šobrīd specializētas uzlādes iekārtas ir tikai Rīgā, bet līdz gada beigām paredzēts Latvijā izveidot vismaz 20 uzpildes vietas. Daugavpilij tuvāk atradīsies Jekabpili. Jaunie auto tiek uzlādēti augstskolas jaunā korpusa angārā, kur tie ir pieslēgti elektriskajam tīklam visu nakti un no rīta — gatavi braukšanai. Elektromobilis tiek uzlādēts no parastās kontaktligzdas līdzīgi kā mobilais telefons. Pilna šāda uzlāde aizņem astoņas stundas, taču specializētās vietās to var izdarīt pusstundas laikā. A.Barševskis

stāsta, ka aizbraukt uz «Ilgām» un atgriezties var ar vienu uzlādētu akumulatoru. Vajadzības gadījumā automašīnu var uzlādēt arī pusstundu, lai nobrauktu atlikušos kilometrus. Jārēķinās arī ar to, ka kondicionētāja lietošana vasarā un ziemas sals veicina akumulatora izlādēšanos. Autovadītājiem ir jāseko līdz uzlādes līmenim, citādi nāksies saukt evakuatoru.

Daugavpils pilsētas domes priekšsēdētājs Jānis Lāčplēsis apsveica augstskolu par to, ka viņi rāda piemēru ekoloģiskajā domāšanā un ir pionieri šajā jo-

mā. Viņš pastāstīja, ka arī pilsētas pašvaldība ir izskatījusi šādu piedāvājumu, taču pagaidām šo jautājumu atlikusi, jo palicis neatrisināts elektrības tirgošanas jautājums un ir problēmas ar automašīnu uzlādēšanas organizēšanu. Jānis Lāčplēsis domā, ka pašvaldība piedalīsies projekta nākamajā kārtā un iegādāsies elektromobiļus, taču to skaits būs atkarīgs no projekta nosacījumiem un summām. Viņaprāt, pašvaldības dienesti varētu izmantot vismaz 10 šādus transportlīdzekļus.

«Latgales Laiks»

KRĀSLAVA

Taciņa uz akmens dārzu

Atrast savu sirdslietu — tā ir liela laime cilvēka dzīvē. Un, ja profesija un hobijs sakrīt, tad tiešām «visur tikai rozas zied». Šajā gadījumā runa ir par brīnumskaitiem akmeņiem.

Par akmeņiem Alfrēds Kučiks runā ar dzirkstošām acīm — kā mākslinieks par audeklu un otām. Viņš ātri pārliecina sarunu biedru, ka katram laukakmenim ir dvēsele, kuru atklāt nav vienkārši. Parāda savus akmeņus, uzskatāmi paskaidrojot, ka visā pasaulē nav tik skaistu akmeņu, kādi ir Latgalē.

Savu darbnīcu vietējais talants iekārtojās uz sava vectēva Jāzepa Saksona dzimtās zemes. Vieta ir ļoti ērta, Krāslavas piepilsētā. Veco viensētu pēc kārtīgas rekonstrukcijas ir grūti pazīt. Lielas un skaistas granīta skulptūras ir pārvērtušas piemājas teritoriju par pasakainu akmens dārzu. Milzīgs ābols un saspiesta dūre — amatnieka spītības simbols. Akmens sēnes, varde, zivs un pat bite. Var teikt, ka tās ir sava veida granīta gleznas ar sižetiem no akmens laikmeta, un visas ir savstarpēji saistītas. Tas ir īsts brīnums: vai tiešām ciets akmens var būt tik padevīgs?

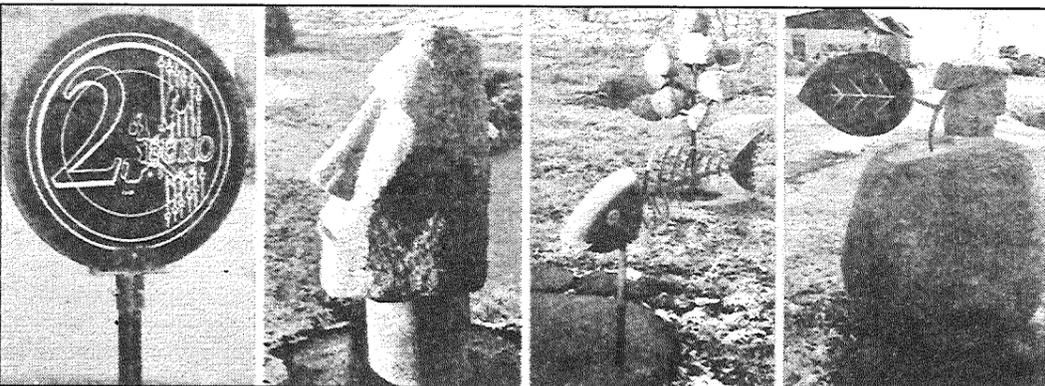
Savu firmu «Granits 0» Alfrēds sapņoja nodibināt jau kopš jaunības gadiem — ilgi, bet spītīgi un neatlaidīgi. Krāslavas 2. vidus-

● Akmens skulptūru dārza akmeņkalis Alfrēds Kučiks...

skolas absolvents arodskolā apguva metālapstrādi. Bez šīs prasmes strādāt ar akmeni nebūtu iespējams. Armijā paveicās iegūt citas tehniskās specialitātes, līdz ar to kooperācijas pirmssākumos Alfrēds jau labi orientējās «akmens lietās». Pagāja gadi, un viņš kļuva par īstu profesionāli. Mācījās, izmantojot grāmatas un internetu, daudz padomu deva aroda brāļi. Taču tagad Alfrēds jūtas akmeņu pasaulē kā zivs ūdenī.

No viņa stāstītā interesanti uzzināt, ka uzņēmīgie ķīnieši «piekrauj» Eiropu ar akmens izejmateriāliem, kuriem dod tikai dažu gadu garantiju. Cita lieta ir

● ...un viņa darbi.

akmens no Skandināvijas un Baltijas. Tas spēj kalpot cilvēkam vairākus gadsimtus. Tagad ir saprotama frāze, ko var izlasīt reklāmās un sludinājumos — «akmens nav no Ķīnas».

Vēl pirms dažiem gadsimtiem Latgales zeme bija kā nosēta ar akmeņiem. Šo ļoti izturīgo būvmateriālu senči meistarīgi izmantoja māju un saimniecības ēku celtniecībā, klāja bruģakmeni, nostiprināja ostu piestātnes. Pēc tam šī amata meistaru kļuva arvien mazāk, bet tagad, pēc Alfrēda Kučika domām, akmeņkaļa arods piedzīvo renesansi.

Pats akmens tēlnieks ir pārliecināts: «Katram laukakmenim ir savs raksturs, sava dvēsele. Reizēm akmens šķiet piemērots apstrādei, taču, kad viņu sazāgē, redzi — iekšā ir tukšums. Pieredzējis meistars jau pēc pirmā skatiena var noteikt, no kura akmens var iznākt mākslas darbs. Ar katru gadu iegūt vietējo granītu kļūst arvien grūtāk: labs izejmateriāls saglabājas tikai grūti

sasniedzamās vietās — upju un ezeru krastos, stāvās nogāzēs un purvos. Arī ar zemes īpašniekiem ne vienmēr var vienoties. Problēmu pietiek,» stāsta akmeņkalis.

Akmeņkaļa darbā daudzas lietas ir saistītas ar naudu, taču piesardzīgs Alfrēds izstrādājis personīgo dzīves likumu — iztikt bez kredītiem. Gandrīz viss aprīkojums akmens zāģēšanas, pulēšanas un gravēšanas ceļā ir paštaisīts. Meistars stāsta par savu sapni: ja parādīsies līdzekļi, noteikti izmantos jaunākās tehnoloģijas, bet tas ir ļoti dārgs priekšs. Vislabākie instrumenti ir ar dimanta pārklājumu. Ar laiku akmeņkalis secināja, ka ir jāstrādā tikai ar visizturīgāko izejmateriālu, kas nāk no Zviedrijas, Karēlijas un Latvijas. Grūti esot strādāt ar lielu laukakmeni, lai sasniegtu maksimālu rezultātu. Tas ir gadījums, kad jāatceras: septiņas reizes nomēri — vienu reizi nogriez. Pieredze nāk ar gadiem, un tagad ir tas laiks, kad

meistars akmeņiem redz cauri. Un jau pēc pirmā acu uzmetiena var noteikt izejmateriālu, kuram ir neparasta faktūra un krāsa un no kura tiks radīts mākslas darbs — akmens ola, kāds dekoratīvs elements, kuru grūti noturēt rokās. Viņš ir gatavs veidot savas oriģinālās akmens skulptūras pēc pasūtījuma, bet Latgalē klienti nav spējīgi masveidā iegādāties šo precī. Diemžēl tagad ir vērojams tikai augošs pieprasījums pēc kapakmeņiem...

Ir laimīgs cilvēks, kas strādā ar prieku. Vīra Alfrēda arods dod iespēju dzīvesbiedrei Valentīnai būt par mājas pavarda glabātāju. Meita Alīna ir beigusi Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultāti, pašlaik strādā prestižā Latvijas firmā. Viņa bija viena no trim absolventiem, kuri nepadevās vilinājumam doties labi apmaksātā darbā uz ārzemēm. «Ir jādzīvo mājās,» — pārliecināts akmenslietu brīnumdaris.

«Ezerzeme»

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Ekstrēma izklaide Vārkavas novadā radija smagas sekas

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārības policijas biroja prevencijas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, 6. decembrī Vārkavas novada Upmalas pagastā ekstrēmas vizināšanās rezultātā kāds jauns vīrietis guva smagas traumas.

Atrakcijas shēma bija sekojoša — automašīnas VW Golf aizmūgurē ar virvi tika piesiets automašīnas motora pārsegs, uz tā, automašīnai braucot pa lauku, vizinājās 1994. gadā dzimis vīrietis. Šāda izklaide beidzās pagalam neveiksmīgi — jaunais cilvēks guva dažādas nopietnas traumas, tajā skaitā vairākus lūzumus.

Avārija bez nopietnām traumām Spogos

7. decembrī Daugavpils novada Višķu pagasta Spogos no ceļa nobrauca un apgāzās automašīna Hyundai, kuru vadīja 1993. gadā dzimusi sieviete. Par laimi, traumas nebija smagas, vadītājam tika sniegta medicīniskā palīdzība turpat notikuma vietā.

Riebiņu novadā nāvējoši traumēts gājējs

Kārtējais tumsas upuris uz ceļa reģistrēts 8. decembrī Riebiņu novada Rušonas pagastā. Ap pulksten 17.50 kravas automašīnas Volvo vadītājs, 1962.

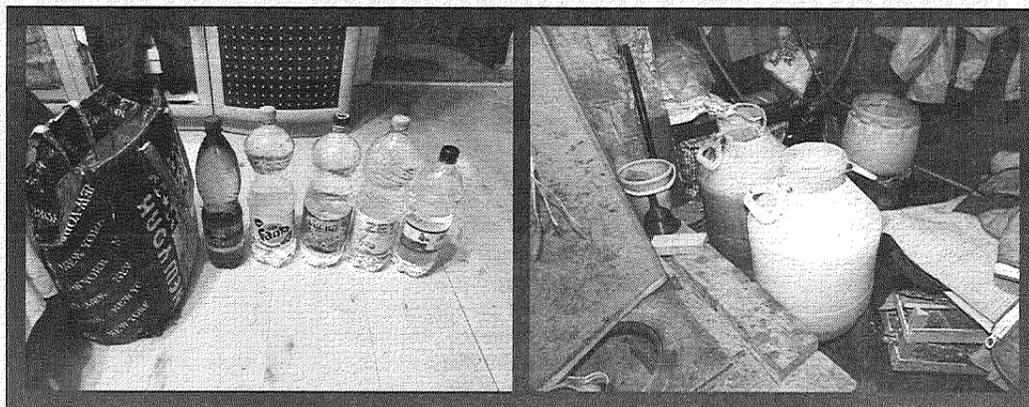
gadā dzimis vīrietis, veicot apdzīšanas manevru, notrieca gājēju, kurš pārvietojās pa ceļa braucamo daļu pretējā virzienā. Negadījuma rezultātā 1959. gadā dzimušais vīrietis gāja bojā. Policija konstatēja, ka uz viņa apģērba nav bijuši gāismu atstarojošie elementi, kas, iespējams, varēja glābt viņa dzīvību. Policijā uzsākts kriminālprocess, notiek negadījuma izmeklēšana.

Jaunieši alkohola reibumā izdemolēja autobusu pieturu Daugavpilī

Agrā 6. decembra rītā Latgales reģiona pārvaldes dežūrdalā tika saņemta informācija, ka Daugavpilī kādā autobusu pieturā ārdās divi jaunieši. Būdami alkohola reibumā, viņi jau bija izsītuši autobusu pieturai stiklu. Informācija par notikušo likumpārkāpumu tika saņemta no vērīgiem iedzīvotājiem, kuri operatīvi ziņoja policijai par notikušo.

Uz notikuma vietu nekavējoties izbrauca policisti un veica apkārtnes patrulēšanu. Pateicoties zināmajam pārkāpēju pazīmēm, pēc neilga laika viņiem izdevās atrast un aizturēt iespējamos ļaundarus — divus 1995. gadā dzimušus jauniešus. Savas rīcības iemeslus aizturētie nespēja izskaidrot.

Par minēto likumpārkāpumu uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 185. panta 1. daļas (par svešas mantas tišu iznīcināšanu vai bojāšanu), taču

● Nelegālās točkas saimniece, lai arī vairākkārt sodīta, joprojām turpina savu pretlikumīgo darbību, tajā pašā vietā veicot gan alkohola tirgošanu, gan izgatavošanu.

kriminālprocess var tikt pārkvalificēts uz 231. panta 1. daļu (huligānisms). Tādā gadījumā likumpārkāpējiem var draudēt bargāks sods.

Ludzā uzietā kārtējā alkohola tirdzniecības vieta

10. decembrī Ludzas iecirkņa policijas darbinieki veica sankcionētu kratīšanu kādā privātmājā, kurā, pēc sākotnējās informācijas, notika nelikumīga alkohola tirdzniecība.

Policijas inspektore vēstī, ka kratīšanas rezultātā informācija apstiprinājās — privātmājā policisti atrada un izņēma 80 litrus nelikumīga alkohola, kā arī cigaretes bez Latvijas Republikas akcizes markām. Tāpat pārbaudes laikā tika noskaidrots, ka mājas saimniece ne tikai pār-

deva spirtotos dzērienus, bet arī tos izgatavoja. Atrastas un izņemtas alkohola izgatavošanas ierīces.

Šis nelikumīgās saimniecības īpašniece, 1965. gadā dzimusi sieviete, jau iepriekš bija vairākkārt piekerta, izgatavojot un tirgojot alkoholu. Par savām pretlikumīgajām darbībām viņa ir gan administratīvi sodīta, gan nonākusi aizdomās turamās personas statusā vairākos kriminālprocesos, kas saistīti ar nelikumīga alkohola izgatavošanu un realizēšanu. Kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu ietvaros Ludzas iecirkņa policisti iepriekš bija izņēmuši lielu daudzumu alkohola. Diemžēl var secināt, ka gaidāmās krimināl-atbildības perspektīva sievieti neattur no nelikumīgā alkohola biznesa.

Policija meklē

Preiļu policija meklē apsūdzēto **Vili Piziku** (attēlā), kurš dzimis 1994. gadā. Jaunais vīrietis izvairās no tiesas. V.Piziks tiek apsūdzēts par huligānisku darbību veikšanu.

Ja kādam ir zināma šīs personas atrašanās vieta vai jebkāda cita informācija, policija lūdz zvanīt 65403302, 65302815, 110 vai vērsties tuvākajā policijas iestādē.

Zināmi CSDD konkursa «Gribu būt mobils!» pusfināla dalībnieki

Ir zināmi Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) ikgadējā konkursa 6.-8. klašu skolēniem «Gribu būt mobils!» neklātienēs kārtas uzvarētāji. Pusfinālā iekļuvušas 70 komandas no pieteiktajām 498 komandām.

No Preiļu reģiona pusfinālā startēs Daugavpils novada Zemgales vidusskola, Salienas vidusskola, Riebiņu vidusskola, Ilūkstes 1. vidusskola, Preiļu novada Salas pamatskola un Vārkavas pamatskola. Neklātienēs kārtā skolēniem bija jāpilda ceļu satiksmes noteikumu tests datorā — jāizvieto ceļa zīmes, jānosaka krustojumu šķērsošanas kārtība,

manevru veikšanas secība u.c.

Konkursa «Gribu būt mobils!» mērķis — nostiprināt skolēnu zināšanas par ceļu satiksmes drošības jautājumiem, mudināt vērtēt savu un līdzcilvēku rīcību, lai veicinātu atbilstošu lēmumu pieņemšanu un īstenošanu ikdienas situācijās uz ceļiem. Tieši šajā vecumā skolēni ceļu satiksmē ir ne tikai gājēji, bet arī velosipēdu vadītāji un vēlas kļūt par mopēdu vadītājiem. Viņiem jāņem vērā atbildīgus lēmumus arī sarežģītās satiksmes situācijās. Gatavošanās konkursam, kā arī dalība tajā ir lieliska iespēja iegūt tik ļoti nepieciešamās zināšanas ceļu satiksmes drošībai.

Uzmanību! Viltotu eiro izplatītāji vairāk darbojas lauku veikaliņos

Gandrīz gadu pēc tam, kad Latvijā kā oficiāls maksāšanas līdzeklis pieejams eiro, parādījusies jauna tendence viltoto eiro izplatīšanā. Par to brīdina Valsts policijas sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja vietnieks Toms Sadovskis.

Lai gan viltojumu apmēri ir mazi un nekādā veidā nevar negatīvi ietekmēt Latvijas un ES ekonomisko stabilitāti, policija novērojusi jaunu tendenci — viltotās naudas izplatītāji arvien biežāk cenšas realizēt viltojumus lauku reģionu mazajos veikaliņos.

Šī gada desmit mēnešos Valsts policija konstatējusi 747 viltotas eiro banknotes un 273 monētas ar kopējo nominālvērtību 41 824 eiro.

Starp viltotajām visizplatītākās ir 50 eiro banknotes — desmit mēnešos policija konstatējusi 399 viltojumus ar šādu nominālvērtību. Salīdzinoši izplatītas ir 20 eiro banknotes, taču 100 eiro banknotes bijušas vien 96.

Tuvojoties gada beigām, viltojumu skaits pieaug, turklāt parādījusies jauna tendence — blēži bieži vien viltoto naudu cenšas iesmērēt tirgotājiem mazajos veikaliņos, it sevišķi lauku reģionos,

jo tur bieži vien nav iekārtas, ar ko pārbaudīt banknošu autentiskumu. Policija aicina mazos tirgotājus būt īpaši vērīgiem.

Sagaidāms, ka nākamgad viltojumu izplatība varētu pieaugt, jo eirozonai pievienosies arī Lietuva, līdz ar to Latvija robežosies ar divām valstīm, kurās oficiālā valūta būs eiro. Jau šī gada septembrī Valsts policijas Zemgales reģiona darbinieki Jelgavā aizturēja kādu Lietuvas iedzīvotāju, kurš veikalā mēģināja noreķināties ar viltotu 50 eiro banknoti.

Nozīmēto tiesas sēžu saraksts Preiļu rajona tiesā no 17. līdz 22. decembrim

Procesa veids	Tiesas sēdes laiks	Prasītājs	Atbildētājs	Būtība	Tiesas sēdes veids	Tiesnesis
Rakstveida	17. decembris	Apdrošināšanas AS Gjensidige Baltic	Kristine Cvetkova	izmaksātās apdrošināšanas atbildības piedziņa		I.Krēslīņa
Mutvārdu	17. decembris	Polijas uzņēmums Handlowo-Uslugowa "Danuta Bedkowska"	SIA "Adugs"	prasības nodrošināšana pirms prasības celšanas	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	17. decembris		Jefims Sapožņikovs	KL 175.p.3.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Rakstveida	17. decembris		Jekaterina Mihailova	APK 167-2.p.		I.Beitāne
Mutvārdu	18. decembris	AS Citadele banka	Olegs Golubevs, Sinta Golubeva	parāda piedziņa	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	18. decembris	Solvita Vaivode	SIA "Rita PWT"	neizmaksātās darba algas, atlaišanas pabalsta piedziņa	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	18. decembris	Anfiza Aleksejeva	SIA "Rita PWT"	neizmaksātās darba algas, atlaišanas pabalsta piedziņa	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	18. decembris		Sandris Grebežs, Ivars Kuzmins	KL 320.p.3.d., KL 320.p.3.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	18. decembris		Jurijs Indrins	KL 180.p.1.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	19. decembris		Artjems Mihailovs	KL 180.p.1.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	22. decembris	Anita Šmukša	SIA "Rita PWT"	neizmaksātās darba algas, atlaišanas pabalsta piedziņa	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	22. decembris		Jurijs Jevdokimovs, Jeļena Jevdokimova, Aleksejs Grāveris, Viktors Šabunins	KL 175.p.3.d., KL 175.p.3.d., KL 175.p.3.d., KL 175.p.3.d., KL 185p.1.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	22. decembris		Ingars Pujinš	APK 149-15.p.7.d.	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	22. decembris	GTP Trade Sweden "Dmitrijs Traskovs"	Sergejs Zamišļajevs	parāda piedziņa		R.Krēslīņa

Informācijas avots www.tiesas.lv. Sagatavoja T.Elste

**Vai, pērkot produktus,
jūs pievēršat uzmanību,
kas rakstīts to marķējumā?**

Kristīne no Aglonas:
— Es marķējumu izlasu un arī ņemu vērā tajā rakstīto. Ir bijis tā, ka precī nolieku atpakaļ plauktā, jo tās sastāvā pārāk daudz dažādu piedevu, stabilizētāju, garšas uzlabotāju, krāsvielu un citu pie-

devu. Marķējuma burti ir pārāk smalki. Man redze laba un varu tos salasīt, taču veci cilvēki tos veikalā nevar saskatīt. Bet realitāte ir tāda, ka cilvēki jau pieraduši, ka produktu sastāvā daudz «ķīmijas» un nekur nevar likties, jāpērk vien ir. Veselīgi produkti ir, bet tie ilgāk jāmeklē.

Anna no Vārkavas:

— Dažreiz apskatos, kas rakstīts marķējumā. Piemēram, uz desām izlasu, kāda gaļa lietota to ražošanā. Tikai burti pārāk mazi, lai veikalā izlasītu. Mājās ar brillēm jālasa. Kaut gan pārsvarā desas cenšos nepirkt, iztiekam ar mājās sarazoto gaļu un piena produktiem. Kā nu kuro reizi ar to izvēli ir — citreiz ietekmē cena, citreiz — ražotājs, bet vēl citā reizē — sastāvs. Mūsdienās jau nekur nevar palikt no tā, ka veikala produktiem ir dažādas piedevas. Kurš var to visu atcerēties un salīdzināt? Izlasi, un līdz nākamajai reizei aizmirstas. Ne tikai ar produktiem, bet arī ar rūpniecības precēm var pievērties. Veikalā pērc priekšmetu un prasi, lai tas nav ražots Ķīnā, bet kad nopirkto aiznes mājās, izrādās — tomēr no Ķīnas.

Helēna no Preiļiem:

— Marķējumu nekad nelasu. Slikti redzu un tik sikiem burtiem sarakstīto veikalā nevaru saskatīt. Mājās dažreiz ar brillēm izlasu. Bet es nezinu, ko tur sarakstītie burti un skaitļi nozīmē. Vienmēr izvēlos Latvijas produktus, lai atbalstītu pašu zemes ražotājus. Marķējumā vajag rakstīt lielākiem burtiem.

Gatis no Gulbenes:

— To, kas rakstīts marķējumā, nekad nelasu. Mani tas neinteresē. Kur to piedevu tagad nav? Tā ka nav nozīmes lasīt. Produktu izvēlē svarīgākais ir tas, vai man tas patīk un garšo.

Aleksandrs no Preiļiem:

— Lielākoties cenšos izlasīt, kas rakstīts. Ja kaut kas nepatīk, nolieku atpakaļ plauktā. Piemēram, ja marķējumā norādīts, ka izmantotas ģenētiski modificētas vielas, šādu produktu nepērku.

Vairāk cenšos pirkt dabiskus produktus — gaļu, zivis un no tiem gatavot mājās. Pievērsu uzmanību nevis cenai, bet kvalitātei.

**L.Rancāne
Foto: I.Kirilova**

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

SIA "Asigne"
piedāvā pastāvīgu darbu
FORVARDERA OPERATORAM
AS "Latvijas meži" Dienvidlatgales mežsaimniecībā.

Prasības:
■ obligāta darba pieredze,
■ B kategorijas un meža mašīnas vadītāja tiesības,
■ augsta atbildības izjūta,
■ bez kaitīgiem ieradumiem.

**Tālrunis
29711111.**

PIEDĀVĀ DARBU ŠOFERIM
starptautiskajos pārvadājumos
Rīga — Maskava ar vīzu.
Telefons 29809191.

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, zirgus.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svāri. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

PĀRDOD

- AUDI A6 (QUATTRO, 2001. g. izl., 2,5 TDI, melnā krāsā, jauna TA). T.28392517;
- CHRYSLER VOYAGER (3,3, 1996. g. izl., benzīns/gāze, automāts, zaļā met. krāsā, TA, ādas salons, 7-vietīgs, lietie disk, el. stikli, el. spoguļi, reilingi, kruīzkontrolle, signalizācija). T.26351451;
- MITSUBISHI PAJERO PININ (labā stāvoklī, TA, 1,8, 2000. g. izl., džips, 3-durvju). T.22031220;
- OPEL ASTRA (1,7 TDI, 2005. g. izl., universāls, TA līdz 16.12.2015., no Vācijas, EUR 4450). T.28377365;
- OPEL FRONTERA (2000. g. izl., 4x4, TA līdz 06.2015., ļoti labā stāvoklī, ideāls auto lauku cilvēkiem). T.29220191;
- PEUGEOT 306 (1,4, benzīns, 1995. g. izl., TA līdz 05.2014., tumšā krāsā, nobraukums 150000 km, brauca sieviete, EUR 700). T.26182197;
- PEUGEOT PARTNER (1,9D, 2003. g. izl., TA līdz 11.2015., sudraba krāsā, pasažieru, piekabes āķis, EUR 1400). T.27814147;
- RENAULT CLIO (2005. g. izl., baltā krāsā, hečbeks, 1,2, benzīns, 5 l/100 km, 2 AIR BAG, 5-durvju). T.28260239;
- SAAB 900SE (melnā krāsā, 2,0, turbo, benzīns, 1997. g. izl., EUR 996). T.26343382;
- SUZUKI GRAND VITARA (labā tehniskā stāvoklī, džips, 2,0, benzīns, baltā krāsā, 1998. g. izl., EUR 1490). T.26153095;
- VAZ 2104 (1988. g. izl., dzinējs 1,3, universāls, TA līdz 10.2014., ikgadējais ceļu nodoklis — EUR 35). T.29859986;
- VOLVO V40 (2004. g. izl., 1,9 TDI, 116 zirgspēju, mūsdienīga komplektācija, servisa

IEPĒRK METĀLLŪŽŅUS.
Augstas cenas.
Strādājam jebkurā laikā.
Tālr. 29198531.

- grāmatiņa, piekabes āķis, lietie disk, riepas M+S, TA līdz 06.2015.). T.29112624;
- VW TRANSPORTER (CARAVELLA, 1995. g. izl., 2,4, dīzelis, pasažieru, 8-vietīgs, TA līdz 07.2015.). T.25385160;
- diskus (lietos, "zvaigzne", R16, uz 4 bultskrūvēm, skaisti izskatās, der AUDI u.c.), aizdedzes sadalītāju (HYUNDAI SONATA, 2,0, 1994. g. izl.). T.28835312;
- diskus (lietos, R16, uz 5 bultskrūvēm), ziemas riepas (labas, 205/60, FORD, MAZDA utt., 4 gab.). T.22463662;
- hidraulisko cilindru (GAZ 53). T.27198585;
- piekabi (ZUBRĀJONOK), riepas (radzotas, uz 5 bultskrūvēm), bagāžnieku (mašīnas jumtam). T.64624707;
- priekšējo tiltu (MTZ 50). T.28341855;
- rezerves daļas (AUDI A6, B4, C4, 100, 80, COUPE, VW PASSAT, GOLF, VENTO, T4, POLO, ŠKODA FELICIA, SEAT TOLEDO, FIAT DUCATO, PUNTO, BRAVA, CROMA). T.29438541;
- rezerves daļas (B4, 2,0, dzinēja galva u.c., VOLVO S40, 1996. g. izl., metāla disk R14, lēti). T.26525582;
- rezerves daļas (BMW E28, E30, E32, E34, E36, E38, E39, MERCEDES W124, SUBARU LEGACY, LEONE, HYUNDAI PONY, TOYOTA COROLLA, HONDA ACCORD, OPEL ASCONA). T.29438541;
- rezerves daļas (FORD GALAXY, FOCUS, FIESTA, 1996. — 2003. g. izl., RENAULT LAGUNA 2, MEGANE SCENIC, 1996. — 2006. g. izl.). T.22155800.

Mūžībā aizgājis
Aloīzs GAVARS Aloīza dēls
(31.07.1932. - 12.12.2014.).
Atvādišanās 18. decembrī
plkst. 11.00 Aglonas bazilikā.
Sievā, dēli, mazbērni,
mazzmazbērni

Lai gaišie debessargi aizved tevi
Tai valstībā, kur visiem labi klājas.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Antonijai, Staņislavam, Jānim
Gavariem VĪRU, TEVU,
VECTĒVU aizsaulē aizvadot.
Vaivodu ģimene Aglonā

Kas smagāks vēl var būt, pa dzīves
taku ejot,
Kā atdot zemei to, kas sirdij tuvs un
dārgs...

Skumju brīdī esam kopā ar
Staņislava Gavara ģimeni,
TEVU aizsaulē aizvadot.
1991. gada barikāžu dalībnieku
Latgales biedrība

Nu mūžs ir noslēdzies,
Stāv ozols pagalmā un skatās,
Kā aiziet tēvs caur vārtiem
Savās mūža takās.
Visdziļākā līdzjūtība Staņislavam
Gavaram, TEVU mūžībā pavadot.
VID Preiļu kolektīvs

Nav tādu vārdu, ar ko izsmelt bēdas
No sirdīm, kuras sāpēm pielijušas.
Preiļu 1. pamatskolas kolektīvs
izsaka līdzjūtību skolotājam
Annas LEONOVAS
piederīgajiem,
viņu kapukalniņā pavadot.

Идут белые снега
Как по нитке скользят,
Жить бы, жить бы на свете
Да наверное нельзя.
Выражаем искреннее
соболезнование родным и близким
Анны ЛЕОНОВОЙ в связи
с её преждевременной смертью.
Коллектив ООО «Преiлпо
сантехники»»

Laika pulkstenis stundas sit,
Laika pulkstenis stundas skaita.
Laika upe uz priekšu rit.
Mūžībai preti rit cilvēka gaita.
Izsakām dziļu līdzjūtību
Dmitrijam Petrejevam, TEVU
mūžībā pavadot.
Riebiņu novada dome

**Turpinās preses izdevumu
abonēšana 2015. gadam**

Abonēšanas periods	Fiziskai persona	Juridiskai personai
1 mēnesis	4,80	6,05
3 mēneši	14,40	18,15
6 mēneši	28,80	36,30
Gads	57,60*	72,60

**“NOVADNIEKA”
cena
2015. gadam**
Abonēšanas indekss 3033

* Abonē gadam redakcijā un maksā par 11 mēnešiem — 52,80 EUR.
Abonementa noformēšanas maksa, abonējot pasta nodaļā vai pie pastnieka — EUR 0,71,
abonējot www.abone.pasts.lv — EUR 0,00 un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001 vai 27008001 — EUR 0,85